

Nepriklausoma Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr 7 1981 VASARIO - FEBRUARY 13 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE P.Q. H8P 1C4

30 c.

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

SUNKU ATSIKRATYTI IŠNAUDOTOJAI

Nors sovietai giriasi dirbą liaudies gerovei ir skelbia idealizmą, tačiau, kai lenkai norėjo atsikratyti keltų pagarsėjusių išnaudotojų, aukštųjų valdininkų Bielsko - Biala apylinkėje, vėl reikėjo intensyviai ir ilgai derėtis su komunistine vyriausybe. Vėl neliko nieko kito, kaip rizikuoti streiku toliau, kuris jau tęsėsi 11 dienų ir grėsė išsiplėsti.

Galų gale min.p-kas Jozef Pinkowski, po telefoninio privataus pasikalbėjimo su Lenkijos kardinolu Stefan Wyszyński paskelbė, kad sutinka pašalinti 6 tarnautojus. Laisvoji unija Solidarnosc apkaltino, kad provincinis gubernatorius, jo trys deputatai, burmistras ir deputatas iš Bielsko-Biala, pasinaudodami savo pozicijomis, prisikrovė privataus turto išnaudodami kitus.

Šiame dispute Lenkijos Bažnyčios vyriausybė garantavo, kad abi pusės laikysis susitarimų. Atrodo, jog tik šia viena institucija tebeprisikabina abi pusės - Lenkijos darbininkai ir komunistinė vyriausybė. Kardinalas ragino, kad vietinio pobūdžio įtampos būtų skubiai išspręstos.

Kur vyriausybės logika, kai norint atsikratyti išnaudotojų, reikia tokių derybų, tokių garantijų ir tiek daug vargo padėti? Juk turėtų būti savaime suprantama, ką reikia daryti...

VĖL KITAS LENKIJOS MINISTERIS PIRMININKAS

Nežiūrint visų pastangų, buvo priverstas atsistatyti iš pareigų Lenkijos Ministeris Pirmininkas Jozef Pinkowski, nes Lenkijos pietuose 450 įmonių darbininkai išėjo į streiką užtai, kad liukšusinio kurorto patogumais ir klinikomis galėjo naudotis tik didieji "šiškos" darbininkų rojuje... Atrodo, kad per ilgą laiką susikrovęs nepasitenkinimas dirbančiųjų masėje, pradeda nesuvaldomai kilti į paviršių. Išlaikyti lygsvarą dabar, atrodo, yra pats svarbiausias dalykas.

J. Pinkowski'o vieton paskirtas Wojciech Jaruzelski, kietas, keturių žvaigždžių generolas. Jis nuo 1968 m. yra buvęs gynybos ministru. Jis yra atleidęs iš kariuomenės personalo senesnius ar mažiau tinkamus kariškius, užsilikusius po II Pas. Karo. Kai 1976 m. Lenkijoje kilo

riausės dėl maisto kainų, jis savo kolegoms buvo pareiškęs, kad "lenkų kareiviai nešaus į lenkų darbininkus" ir konfliktas turėjo būti sprendžiamas nevartojant prievartos.

PREZ. REAGAN'AS ŠVENTĖ GIMTADIENĮ

Prez. Ronald Reagan'ui buvo surengtas netikėtumas Baltuose Rūmuose. Jam sulaukus 70-ojo gimtadienio, jį pasitiko artimieji ir didžiulis, 4-ių aukštų šventiškas tortas.

JAPONIJA REIKALAUJA IŠ SOVIETŲ GRAŽINTI SALAS

Japonijos Min.P-kas Zenko Suzuki pareiškė susirinkime, kad esą labai galima, jog negalima išvystyti draugiškesnių santykių su Sov.Sąjunga, nes Japonijos 4-ios šiaurinės salos vis dar yra kontroliuojamos sovietų, 35 metams praėjus po II-jo Pas.Karo. Teritorinės problemos turinčios būti išspręstos taikingu būdu.

Šios salos buvo pripažintos Japonijai, pasirašant prekybos, laivininkystės sutartį 1855 m. vasario mėn. 7d. Nors praeityje daug kartų buvo prisimintas šių salų klausimas, Kremlius tvirtino, kad teritorijų reikalas su Japonija yra galutinai išspręstas. "Tass" žinių agentūra per Tokyo radio stoiją pareiškė, kad japonų valdantieji sluogsniai vėl kelia šį klausimą, norėdami pridengti augantį savo krašte militarizmą.

Netgi japonų socialistų ir komunistų partijos pasisakė už salų grąžinimą, tačiau atskiruose susirinkimuose nuo jų, kuriuos organizavo ir dalyvavo Min.P-kas su Užs.Reikalų Min-riu, ir kitos partijos.

FBI TALKININKAUS ATLANTOS POLICIJAI

Prez. Reagan'o administracija skubos keliu paskyrė FBI pagalbą, ieškant nuskaitytųjų Atlantoje, kurie nužudė 15 jaunuolių. Dar keli yra dingę ir nesurasti. Atlantoje dabar uždrausta vaikams iki 15 metų amžiaus būti gatvėse po 7 val. vakaro.

PQ RUOŠIASI RINKIMAMS

PQ partija ruošiasi 3-ju savaičių kapitalo sukaupimo kampanijai prieš pradedant rinkimus. Ji bandys sukeikti 3 mil. dolerių iki kovo 8 d. Tuomet Quebec'o min.p-kas, manoma, skelbs rinkimus.

ŠVENČIAME, PRISIMENAME VASARIO 16-ĄJĄ

Lietuvos Taryba

Lietuvos Taryba

NUTARIMAS

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18 - 23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniams pamais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratišku būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai... vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m. Seka parašai:

LIETUVOS TARYBA 1918 m. VASARIO 16 d. PASIRAŠIUSI NUTARIMĄ

Šioje nuotraukoje iš kairės į dešinę, sėdi: dr. J. Šaulys, kun. J. Staugaitis, St. Narutavičius, dr. J. Basanavičius, A. Smetona, kun. K. Šaulys, S. Kairys ir J. Smilgevičius. Stovi: J. Vailokaitis, D. Malinauskas, kun. Vl. Mironas, M. Biržiška, kun. A. Petrulis, S. Ba-naitis, P. Klimas, A. Stulginskis, J. Šernas ir Pr. Dovydaitis. Nuotraukoje trūksta: J. Vileišio ir K. Bizauksa. Pasirašiusieji kunigai savo titulo neįžymėjo prie parašų/.

DALIS SENOJO VILNIAUS

Pagrindinė tema vėl bus "gera valdžia" ir "nestumkime Quebec'o atgal" /suprask, jei balsuos už liberalus/.

Ta "geroji valdžia", nežiūrint savo pastangų - įklampino į milžinišką deficitą provinciją, kelia neramumus dėl Trudeau pasiūlyto Konstitucijoje žmogaus Teisių Čarterio ir beveik maldauja britų parlamentą, kad negražintų Konstitucijos Kanadon... Staiga prireikė anglų pagalbos!

SENATORIUS PAUL YUZYK PRIMENĄ PAVERGČIAS TAUTAS

Ukrainiečių kilmės senatorius Paul Yuzyk, kalbėda-

mas parlamente, paminėjo Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo dieną sausio 22, prieš 63 metus. Vėliau ji buvo prievarta įjungta į Sov. Sąjungą. Ta proga senatorius paminėjo ir prisiminė Lietuvą bei kitas pavergtas valstybes.

NUBAUDĖ UŽ UPĖS TARŠĄ

Quebec'o Aplinkos Apsaugos Ministerija nubaudė ūkininką 10.000 dol. arba 22 mėn. kalėjimo bausmę už įverimą 16 sunkvežimių klauklų mėšlo į Yamaską upę. Praėjusią vasarą šios upės vanduo buvo užnuodytas daugiausia dėl šio ūkininko neatsakingo elgesio.

QUEBEC'E PAKILO BEDARBIŲ SKAIČIUS

Kanados Statistikos Biuras praneša, kad šių metų pradžioje Quebec'o provincijoje yra oficialiai 9,000 mažiau darbų, negu praeitų metų pradžioje. Iš dalies tai išdava PQ raginimų atsisakirti nuo Kanados.

QUEBEC'O MINISTERIS NEPASIŽYMI LOGIKA

Quebec'o provincijos Švietimo Ministeris Camille Laurin stipriai atakavo provincijos Liberalų Partijos nusistatymą dėl kalbų vartojimo Quebec'o provincijoje. Jis sako, kad tai "provokuoja smurtą ir betvarkę",

primena 1970 m. neramumus. / Žinoma, kaip profesionalas psichiatras, jau subtiliai ragina, panašiai elgtis.../. Jis taip pat apkaltina, kad ginant angliškai kalbančiųjų kvebekiečių teises, būtų žingsnis atgal prancūzų kalbai. Tvirtino net, kad liberalų laikysena įrodo, jog jie "yra tikrai marionetė anglofonų didžiųjų organizmų kaip "The Gazette" ir Positive Action Committee/Pozityvios Veiklos Komitetas/. Užkliuvo tai kad liberalai savo rinkiminių programoje pažada atitaistyti Bill 101 taip, kad visi vaikai, kurie savo šeimose vartoja anglų kalbą turėtų teisę lankyti angliškas mokyklas. Laurin, tačiau, susirūpinęs, kad tokie nauji palengvinimai gali atidaryti duris į tas mokyklas didesniam imigrantų skaičiui. Dabartinis kalbų įstatymas leidžia lankyti angliškas mokyklas tik tiems vaikams, kurių tėvai yra jas lankę čia, Quebec'o provincijoje.

Liberalai taip pat pažada leisti vartoti viešose skelbimuose - iškabose bet kokią kitą kalbą, ne tik prancūzų. /Kaip montrealiečiai gerai žino, nei graikai, nei italai, galų gale nei žydų sinagogos ar mokyklos to PQ nuostato nesilaiko - su mažomis išimtimis ir toliau rašo savo kalbomis iškabas ar skelbimus/.

Tokia a la Hitlerio ar Stalino politika yra tikra atžanga. Ko min. Laurin taip fanatiškai bijo? Juk prancūzų yra žymi dauguma, nemažai imigrantų atvyksta iš prancūziškai kalbančių kraštų. Kas blogo, jeigu šalia prancūzų kalbos pranešama kosmopolitiniame ir turistų mėgiamame Montrealyje anglų, graikų, lietuvių, ukrainiečių, italų, lenkų ar kokia kita kalba?

Beje, Camille Laurin skundėsi ir kad angliškai kalbančios slaugės mažesniu skaičiumi užsirašo į prancūzų kalbos kursus. /Tikrųjų priežasčių neišskelia/.

Anglės slaugės sunkiai patenka ar ir visai nepriima mos į prancūzų ligonines. Be to, yra pakankamai angliškai kalbančių pacientų. Dalis slaugių kaip tik dėlto apleidžia šią provinciją ir jų skaičius sumažėjo. Kitur jos gauna ir didesnius atlyginimus ir užtenka anglų kalbos žinojimo.

Reikėtų prisiminti ir pagaltoti, kas būtų iš Montrealio, jeigu ne britai, airiai, škotai, valai, kurie įsteigė bankus, išugdė laivininkystę, geležinkelių tinklus ir kitą komerciją. Vėliau - įvairių tautų imigrantai, sąžiningai dirbdami, pakėlė industriją ir ekonominę gyvenimą mieste ir apylinkėse.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

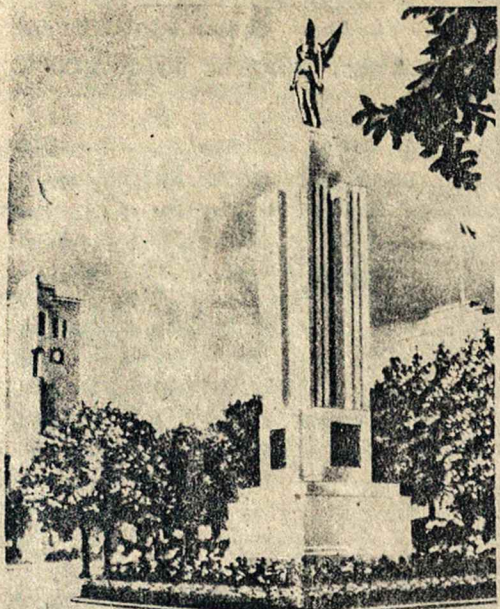
LEIDĖJAS ML SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguojama Redakcinė Kolegija

Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration No. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuanian Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$14.00, visur kitur - \$15.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$20.00

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

LAISVĖS STATULA
KAUNE
NEPRIKLAUSOMYBĖS
LAIKAIS -

SUNAIKINTA
SOVIETŲ
OKUPANTŲ

MININT

VASARIO ŠEŠIOLIKTĄJĄ

1918 metais vasario mėn. 16 dieną Vilniuje pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktas neatrodo įspūdingai: tikrai keturi, tegul ir ilgoki, sakiniai, labai jau paprastas stilius, vienoje vietoje ranka įrašytas pa-taisymas. Ieškantieji mūsų praeityje kritikuotinos medžiagos, rastų jos apšiai šiame popieriaus lape, pavadintame "Nutarimas". O tačiau tasai skurdžiai atrodantis dokumentas, pasirašytas 20-ies asmenų, buvo liudijimas, kad vėl prisikelia laisvam gyvenimui kunigaikščių Lietuva. Kitokia negu anoji, bet ir toji pati. Ir vėl galėtume rasti šimtus priekaištų savo kunigaikščiams /įvairūs tikri ir netikri ekspertai tai jau įvykdė su kaupu/, galėtume nurodinėti ir mokyti šimtų šimtų metų /po laiko/ kaip, kas ir kodėl turėjo būti padaryta, o tačiau vienas vienintelis istorinis, neišbraukiamas faktas visą tą krapštukyną nušluoja kaip trupinius ir dulkes: kunigaikščių Lietuva egzistavo; buvo tikra, neišgalvota, mūsų valstybė. Tai turi gerai įsidėmėti visokie savo, pusiau savi ir visiškai nesavi nepriklausomos Lietuvos komentatoriai. Kai 1940 metais birželio mėn. 15 d. sovietų tankai, lėktuvai, ir pės-tininkai užplūdo mūsų kraštą, Lietuva tebuvo išgyvenusi 22-ėjus metus, ji buvo prisikėlus 22-jiems metams vėl gyventi laisva. Ir dabartinė okupacija, tegul brutalesnė, tegul apsaugota internacionaliniais šūkiu bei idėjomis, tėra pasikartojimas tos pačios maskolinės muravjados, to paties barbaro sibirinės katorgos. Ir kai šiandien žiū-rime iš tolo į savo teriojamą kraštą, smaugiamą savą žmogų ir smaugiamą savą gintą žodį, neklausime ar reikia padėti saviesiems, nerūšiuokime vienas kito į tik-rus ir netikrus patriotas, bet ieškome k a i p padėti ir darykime viską, kad padėtume. Kaizerinių ir hitlerinių germanų ekspansijos į rytus ir caristinių bei komunistinių rusų brovimosi į vakarus nuolatini grėsmėje, mūsų ma-ža tėvynė tikrai buvo, kaip tasai liaudies dainos akmuo, ant didžiojo kelio nuolat daužomas svetimųjų kanopų. Kad iš-likome - nuostabu. Kad esame tebegyvi - stebuklas. To-dėl galime ramiai ir drąsiai sakyti, kad tikime savo Lie-tuva - ji pragyveno muravjovus, stalinus ir hitlerius, pra-gyvens ji ir brežnevus bei jų tarnus. Tikrai mes, gyvena-čia, ypač šioje provincijoje, nebūkime naiivūs ir nesileis-kime sugraudinami arba net pamokomi keistų "laisvės ko-votojų", kuriems FLK ir separatistų teroras ir mažumų beveik naciškas persekiojimas, vykdomas dabartinės pe-kistų vyriausybės smogikų bei gebelių /à la dr. Laurin/, atrodo identiškas mūsų šalies nepriklausomybės siekimui. Toks palyginimas būtų suniekinimas mūsų šalies ir mūsų istorijos, ir totalus obskurantizmas esamai situacijai bei tikrovei. Kaip tikrai atvirkščiai: mes, lietuviai, kaip ir visa šios provincijos persekiojama taip vadinama "neo-kanadiečių" mažuma /anglosaksų daugumos pekistai ne-palietė - vieni jų dingę su savo pinigų maišais kitose pro-vincijose arba į JAV-se, kiti užsimūrijo savose arba a-merikietiškos multimilijoninės tvirtovėse/, turime ne-lentos progos dar kartą pergyventi jau trečią persekioji-mą: po nacių, po sovietų, pekistinių kebekuazų. Todėl tiems ašarojantiems "iš tolo" kovotojams / be galo patogi tokia kova/ už neva tai skriaudžiamus arogantiškus pe-kistus ir visiems kitiems ir kitokiems panašaus plauko kailiaverčiams bei plepėtojams tegalime pasakyti Vasario šešioliktosios proga štai ką: ašarokime už Lietuvą, kal-bėkime už savo šalį, padėkime savo seserims ir broliams, kurie t i k r a i kenčia ir miršta už savo žemę ir savąjį žodį. Yra tūkstančiai nepadarytų darbų ir tūkstančiai ne-pasakytų žodžių už Lietuvą, kurių tikrai nei didieji mani-puliatoriai, nei smulkieji savo kiemo fanatikai už mus ne-pasakys ir už mus darbų nepadarys. Jiems mūsų pagal-bos tikrai nereikia. Padėkime Lietuvai. Ji viena, ji mūsų, ir ji šaukia pagalbos. REDDE QUOD DEBES - ATIDUOK KĄ PRIVALAI. H. N a g y s

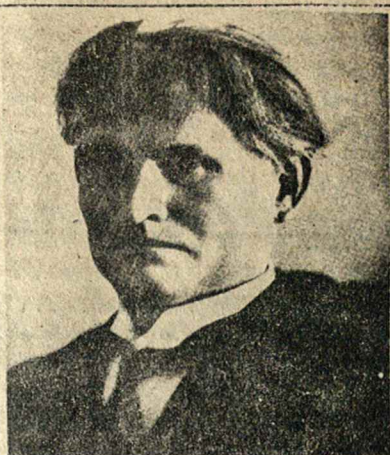
2psl.

ANTANAS SMETONA
1874-1944
I IR IV PREZIDENTAS

ALEKSANDRAS STULGINSKIS
1885 - 1969
II PREZIDENTAS

DR. KAZYS GRINIUS
1866 - 1950
III PREZIDENTAS

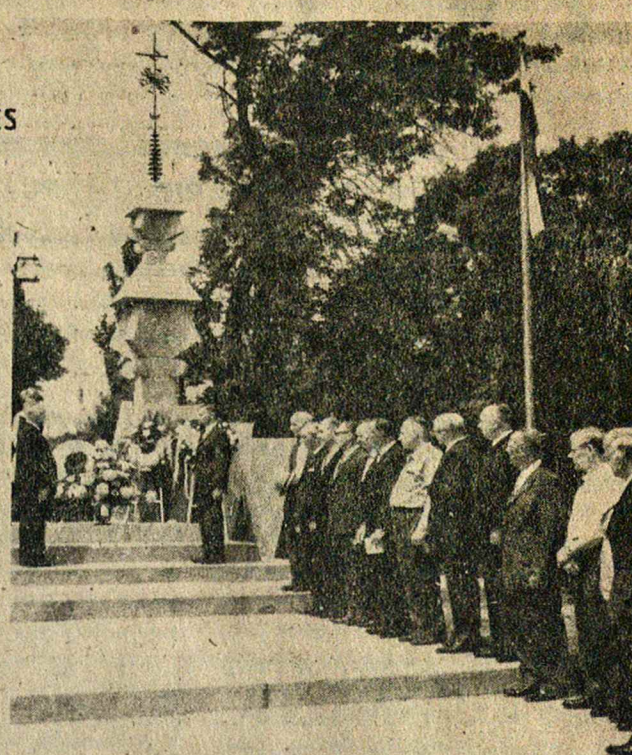
LIETUVOS PREZIDENTAI
• Prez. Aleksandras Stul-ginskis per pirmuosius išve-žimus 1941 m. birželio 13-14 su žmona buvo ištremtas į Sibirą, 1952 m. nubaustas kalėti 25 m., bet po Stalino mirties 1954 m. išleistas iš kalėjimo, dirbo Komų res-publikoje, kol 1956 m. leido grįžti į Lietuvą. Po poros metų pasitraukė į pensiją, dirbęs sodininkystėje.
Abu kiti prezidentai mirė išeivijoje: A. Smetona Cle-veland'e, kilus gaisrui, dr. K. Grinius - Chicagoje.

ŽVALGŲ BŪRYS 1920 M., 1920 m.

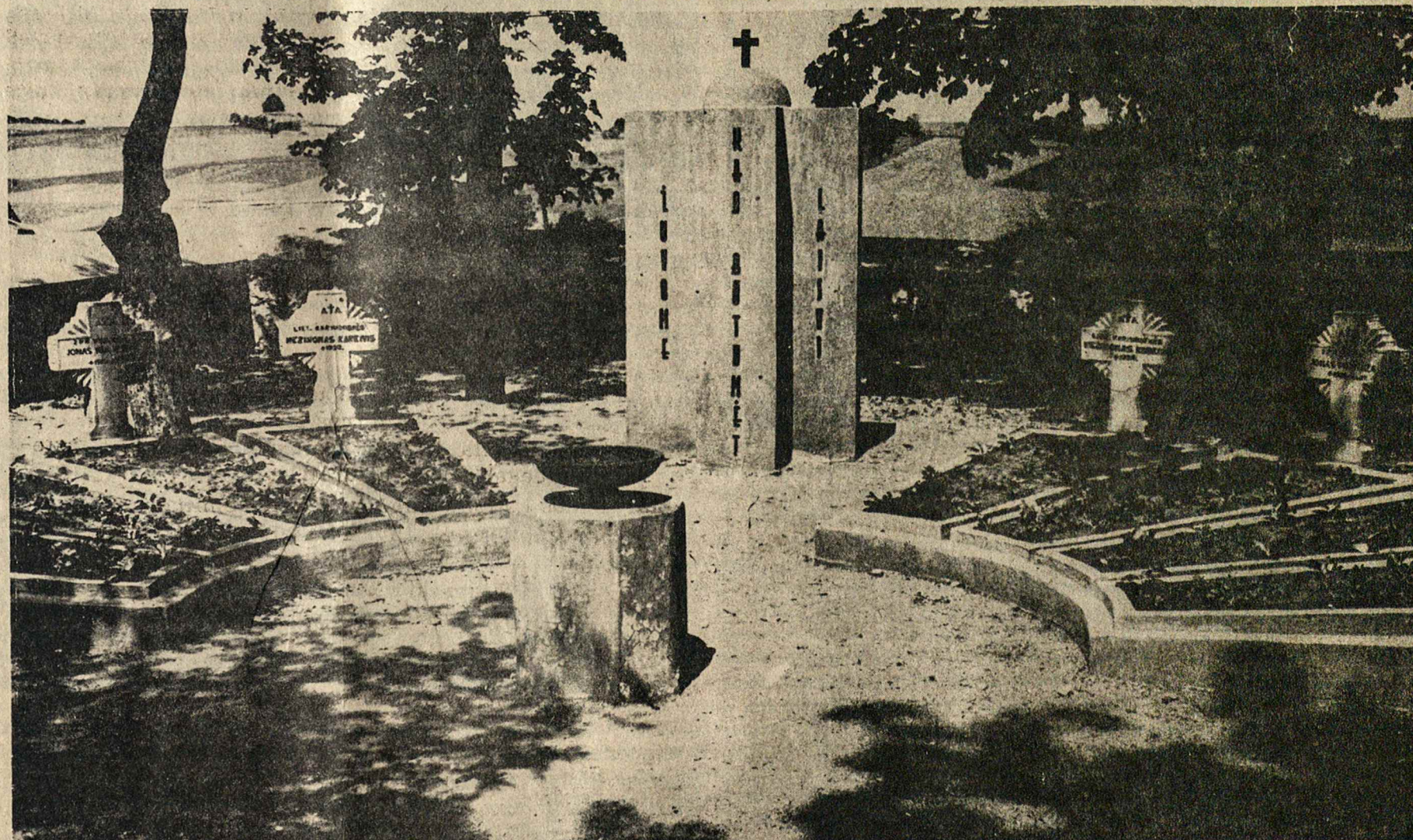
NEPRIKLAUSOMYBĖS
PAMINKLAS
JAUNIMO CENTRE
CHICAGOJE

1936 M. KARIŲ
LAIDA
IŠKILMESE
PAGERBIA
ŽUVUSIUS

PARTIZANAMS PAMINKLAS - MŪSŲ VIENINGA LIETUVYBĖ

1920 M. ŽUVUSIŲ KARIŲ TIES ŠIRVINTAIS IR GIEDRAIČIAIS KAPAI

Giedraičių kautynės įvyko 1920 m. spalio 31 ir lapkričio 17-21, lenkams pralaužus lietuvių frontą nuo Širvintų ligi Dubingių. Mūsų šaliai kovėsi be artilerijos ir neturėdami bendro va-do, kuris derintų batalionų veiksmus. Kautynės su lenkais dėl Vilniaus krašto buvo laimė-tos tik batalionų vadų energija ir sumanumu, bei mūsų karių pasiaukojimu ir drąsa.

J. Bulikos nuotr. daryta 1939 m.

IR GERAJ, IR BLOGAJ... nuomonės, laiskai, atgarsiai

IVERTINKIME LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ

Spauda yra reikalinga, kaip kasdieninė duona. Be jos tikrai būtų sunku gyventi ir tikrai apkerpėtume. Tuo la-biau lietuviškoji spauda. Lie-tuvybė išsilaiko, nes spauda nuolat informuoja, šviečia. Tačiau pastebima, kad se-noji karta, nors dar ir pre-numeruoja laikraščius, bet pradedą pasiduoti amžiams apatijai: mažiau beskaito, o tuo pačiu ir mažiau besido-mi lietuviškos reikalais ir problemomis. Gi jaunas prieauglis mažiau beskaito lietuviškus laikraščius ir mažiau besiprenumeruoja.

Per įvairius susitikimus su lietuviais tai išryškėja: "Dar negavau laikraščio, dar neskaičiau, neturėjau laiko, negirdėjau. Reikės kada pa-

skaityti, kokiam nr. tas bu-vo? Vyras mirė, tai nebe-skaitau, atsakiau laikraštį.. ir t.t., ir t.t.". Liūdna. Jei-gu taip toliau gyvensime - vi-si ankščiau laiko pasensime ir susmulkėsime... J. Klm. Ontario

PATINKA "VELNIO TRAMDYTOJA"

Tautosaka, vyresniųjų tau-tiečių atmintyse dar nevisai išblėso. Daugelis prisime-name įdomias pasakas ir kartais labai šurpias, kurias rudens vakaronių laiku pa-sakodavo mums mamos, tė-vukai arba dėdės pasakoriai. Tačiau, tie mūsų šeimų na-riai, kurių neatsivežėme, bet pakelėje įsigijome, beveik nieko nežino apie įdomią lietuvių tautosaką ir tai di-delis nuostolis jiems ir jų vaikams. Reikėtų ieškoti ke-lių, kaip bent dalį to tautos

turto perduoti jaunajai kar-tal.

Kai praeitą vasarą "NL" puslapiuose pasirodė A. Marcinkevičiaus "Velnio Tramytoja" / kuri dalimis tęsiasi iki šiol/, maniau, kad tai tik nuobodi pasaka iš praeities, kurių daug girdė-jau iš seno dėdės vaikystės dienose. Bet netyčia akys užkliuvo už poros sakinių, ir susidomėjau. Pagaliau i-sitikinau, kad čia galima rasti ne tik įdomių išsireiš-kimų, bet ir Lietuvos so-džiaus "filosofų" išminties. Perskaičius "Velnio Tra-mytoją" tame numeryje, su-sirūpinau susirasti ir kitus, dar neskaitytus ir pradėjau rimtai knistis po senus nu-merius, kol visus juos susi- radau. Nuo tada, kai gaunu • Nebijokite pakartotinai "Nepriklausomą Lietuvą", priminti savo pašto įstaigos perskaičius politikos pusla-pį, tuoj šoku prie "Velnio laikraštį išsiunčia laiku!... NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Tramdytojos" tęsinio. Ir tik ši užbaigus, atsidedu toli-mesnei "medžioklei" spau-dos įvairumų šio laikraš-čio puslapius.

Alijošūtė,
Toronto, Ont.

Sakoma, kad ilgai gyvena jaunoje dvasioje tas, kuris vis ieško atnaujinti, pagilinti savo žinias, praplėsti savo interesų akiratį. Lietuviybė-tai pirmiausia mūsų liaudies kūryba - per ją pažįstame savo tautos savitumus, jos būdą išeiti iš gyvenimo sun-kumų nesugriuvus, jos po-mėgius, vaizduotų, simbo-lius įvairioms gyvenimo ap-raiškoms. Džiugu, kad pasi-sako viena skaitytojų, kaip vėl įdomi pasidarė tautosaka.

Red.
• Nebijokite pakartotinai "Nepriklausomą Lietuvą", priminti savo pašto įstaigos perskaičius politikos pusla-pį, tuoj šoku prie "Velnio laikraštį išsiunčia laiku!... NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Baltas Žirgas Ir Medžioklinis Šautuvas

Petras Indreika

Neseniai susitiko R. Reganas ir Meksikos prezidentas L. Portillo, ir susitikimo metu pasikeitė dovanomis: Reganas įteikė Portillo medžioklinį šautuvą, o Portillo dovanojo baltą ristą žirgą. Nuolat bėgęs gyvenimas iškelia problemas, o jų yra begalės, nes prezidentas J. Carter'is jas palieka susedoroti 40-ajam JAV prezidentui Ronald Reganui. Jau pasišovė jis aplankyti: Ispanijos karalių Juan Carlos, Anglijos premjerę M. Thatcher, Kanados ministrį pirmininką Pierre Trudeau ir kt. Naujajam prezidentui tuojau teks susidurti ne tik su tarptautinėmis problemomis, bet ir su vidaus. Dar prieš inauguracines iškilmes išrinktasis prezidentas jau susidūrė su nemalonumais, Meksikai nutraukiant porą sutarčių, saikstančių Amerikos žvejybą Meksikos teritoriniuose vandenyse. Pablo gėjus santykiams tarp Meksikos ir JAV-bių vargiai sušvelnins dovanomis pasikeitimas, nes jis turi gilesnes šaknis. Pirmiausia, nelegalus meksikiečių antplūdis per žaliąją sieną į JAV, kuris sudaro Amerikai nelengvą socialinę našą.

Meksika, nors ir būdama atogrąžų klimato juostoje, bet jos žemės ūkį dar tebėra mažai išvysčius, pramonė

silpna ir negali išmaitinti gyventojų, kurių skaičius jau pašoko iki 70 milijonų galvų. Apie 30% viso ploto (1.969.367 kv. km.) negauna pakankamai lietaus ir reika lingas dirbtinas žemės drėkinimas, nors prieš ispanų įsigalėjimą, vietiniai indėnai buvo pasiekę aukščiausios kultūros Vakarų pusrutulyje vien tik beaugindami kukurūzus ir berūkydami taikos pypkę. Atsisastę ispanai surado mineralinių žemės turty: geležies rūdos, vario ir kitų. Kasyklos sudarė pagrindinį pragyvenimo šaltinį, neišskiriant gyvulininkystės, cukrinių nendrių, vaisių ir daržovių auginimo. Iki nepriklausomybės gavimo (1821m.) žemę valdė dvarininkai, ir tik šimtai metų praėjus, pradėta vykdyti žemės reforma, sukėlusį didelius neramumus. 1946 metais dar tik apie 2 milijonai šeimų teturėjo nuosavos žemės

Pramonės įkūrimui lemiamos reikšmės turėjo 1933 m JAV-bių prezidento įkurtoji: Hoover Reconstruction and Finance parama, kurios pagalba buvo įsteigta netoli 200 fabrikų ir kitų ūkiškų įmonių, kurios pradėjo susiurbti gyventojų prieauglį.

Meksika yra turtinga mineraliniais turtais ir įvairiomis žaliavomis, bet dėl technišku priemonių trūkumo, jos

mažai išnaudojamos ir užsienio prekybos balansas paprastai yra pasyvus. 1980 m. trūkumas siekė 3,5 bil. dolerių, o infliacija kasmet prašoksta netoli 30%.

Neseniai suradus Meksikoje turtingus naftos šaltinius, dabar į ją nukrypo netik Amerikos, bet Brazilijos, Izraelio ir kitų kraštų akys, vpač energijos gavima trukdant Irako—Irano karui. Prieš šešetą metų naftą išsiųždavo ir pati Meksika, o dabar ji tapo energijos tiekėja kitiems. Žinovai tvirtina, kad Meksika plūduriuoja ant naftos jūros, kurios ištekčiai gal siektų 250 bilijonų statinių. 1985 m. Meksika žada jos eksportuoti kasdien po 5 bilijonus statinių. Jos eksportas patenkinų JAV poreikavimą ir dar liktų kitiems. Dabar eksportuojamos naftos 70% nuperka JAV aprūpindamos Meksiką maisto produktais ir pramonę įvairiomis mašinomis bei kitais įrankiais. Bet bevalgant visada padidėja apetitas, o sočiam esant atsiranda ir įvairių idėjų. Meksikos prez. Portillo nenori susirišti su Amerika ir nuo jos priklausyti, prisimindamas praeities nesklaidumus ir istorinės skriaudas.

Pirmasis europietis ke-
liautojas pasiekęs Meksiką
buvo Francisco Fernandez de
Cordoba (1516 m.) ir tik 1540
metais ji buvo įteisinta kaip
pirmoji Ispanijos vicekara-
tija. 1821 m. gavus nepri-

3klausomybē, apsīskelbē federaline respublika, susīdedanti īš 29 estadū (valstīju). Bet īšiskolinus per nepriklausomybēs karus Prancūzijai ir anglams, jāi atsīsakius mokētī skolas, Prancūzija užēmē Meksikā ir pāskelbē imperlija. JĀV-bēs, suprasdamos Prancūzijos užmāčias, pradējo jā spausīti ir pastaroji īš ten pasi-traukē.

1845 m. Amerika karu atsiēmē Kalifornijā ir daļi Texas, ko Meksika negali užmiršti. Po pralaimēto karu tarp JAV ir Meksikos, siena buvo išvesta, žemiau El Paso, Rio Grande upe. Vasaros metu Rio Grande upė taip nusenka, kad meksikiečiai lengvai ją perbrenda ir atsiduria Amerikoje, beieskodami duonos kasnio.

Turėjant Meksikai iš pardudamos naftos, jos prez. Portillo stengiasi vesti nepriklausomą politiką, vildamasis, kad 2000 metais Meksika taps pažangiausiu kraštu. Pirmiausia, gautus pinigus pramato investuoti į sunkiąją pramonę, žemės ūkį, kuris reikalingas didelės modernizacijos ir nemažų kapitalų. Gyventojai tačiau nusiskundžia, kad prezidentas nesugeba tvarkyti krašto ekonomijos ir nesirūpina gyventojų gerbūvio pagerinimu, mesdamas pinigus į nereikalingų liuksuinių viešbučių statybą, paplūdimių gražinimą, pamiršda

mas, kad dauguma gyventojų dar tebegyvena primityviose sąlygose: trūksta mokyklų ir 20% gyventojų yra beraščiai, namuose netur bėgamo vandens ir kitų kultūringo gyvenimo priemonių — šaldytuvų ir pan. Verčiasi pripuolamais darbai ir progal pasitaikius brenda per Rio Grande upę į Ameriką. Jų bėgimui sustabdyti, Protillone nesima jokių priemonių ir visai nekreipia jokio dėmesio į Amerikos prašymus šią problemą sutvarkyti. Pirmtausia jis vengia to, kad bedarbiai krašte nesukeltų socialinių ir politinės problemų, kurios vyksta jo pašonėje — Centro Amerikoje — El Salvadorė, Nicaragua valstybėse ir kitose respublikose. Antra, Portillo stengiasi susidaryti savo į-

takos sfera, gerindamasis Castro ir tuoju pripažindamas įvairių "juntų" sudarytas revoliucines vyriausybes, nesileidamas į kalbas nei su Amerika, nei su Kanada apie siūlomą paramą, socialinių klausimų sprendimą, kurie kamuoja Centro Amerikos respublikas.

Todel, susidūrus su tokiu ambicingu Meksikos prezidentu, buvo sunku ir R. Regan'ui laukti geresnių pasekmių už buvusį prezidentą J. Carterį, kuris nekartą Baltuosiuose Rūmuose buvo bandęs rasti bendrą kalbą su Meksika.

Reikia tikėti, kad per inauguraciją panaudota puošnybei laser spinduliai ir ristas žirgas padės išspręsti šiuos klausimus.

BALTO – AIŠČIU CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

1. Mes ir svētimieji

A. LUKOŠIUS (NL Nr. 30-31) sako, kad po Žalgirio mūšio turbūt niekas kitas pasaulyje nėra daugiau išgarsinęs mūsų vardą, kaip svetimtautis, prancūzų kilmės amerikietis istorijos tyrinėtojas Charles L.T. PICHEL savo knygoje "Samogitia".

Kas dėl vienokių ar kitokių priežasčių nesutiktų su autoriaus įrodymais, tuo tik parodytų savo smulkmeniskumą, nesusipratimą, o svarbiausia šios senosios praeities negerbimą... Kas blogo, kad ir su anų laikų tikėjimu? Garbino jie saulę, ugnį, perkūną, žaltį ar kitokius žemiškuosius tvarinius... Galime džiaugtis tuo ką turime dabar, didžiulius savo modernišką krikščionišką religiją, tačiau niekam nevalia niekinti nei ignoruoti garbingąsenujų laikų praeitį, buvusius papročius, savo senolių išsiskinimus. Pagaliau niekas mums tokios teisės ir nedavė, gana jau būtų tarnauti ir pataikauti mus galutinai sunaikinti trokšiantiems priešams.

Tiesa, kad net ir kai kurie šių laikų lietuviškieji dvaisi kiai bando nutylėti ir ignoruoti visą aną buvusį pagonybės laikotarpį, mažiau už kitus apie jį beužsimindami ir jį apėidami... Ko gi pagaliau mes galime dagyventi ir kolaukti iš ateities, nebebergdami (ir nežinodami) savosios ir dar tokios didingos praeities ?

2. Pagonys prūsai garbina ažuolą ir ugnį.

Visų pirma AMŽINOJI UGNIS, pasisavinta katalikų bažnyčios ir dar degusi prieš altorius ligi mūsų modernių laikų (dabar kažkodėl panaikinta.), nebuvo garbinama. Visi žinome, kad tai buvo simbolis – ženklas, Dievo atributas, vaizduojąs PRAAMŽIŲ. Kas pagaliau norėtų daugiau žinoti apie UGNĮ ir jos reikšmę, tepasiskaito Vėdas – knygą, randamas Indijoje, kur mūsų kalba (sanskritų) išaiškina jos reikšmę.

Mūsu protēvīai negarbino nei akmeņu, nei žalciņu, nei
gyvačiņu... PERKŪNAS nebūvo dievas, bet dievaitis: "Per-
kūne dievāiti, nemuški žemaiti, tik muški gudā kaip šun-
rudā"... Gi dievaitis, tai valdovas, Praamžlaus vietinīn-
kas žemėje. Krivių Krivaitis būvo vadinamas dievaičiu
ŠVENTĖVIU. Kitas dar vardas — pavadinimas tai Dei-
vys.

Taip, tai paskutinis mūsų Kunigų Kunigas ir Krivių Krivaitis tai KESTUTIS. Tuo faktu galima paaiškinti ir jo pasmaugimo priežastį. Ko nebuvo pajęgta atlikti kardų, pasiekta klastos pagalba. Krivių Krivaičio senoviškas vardas garbinamas kaip "Dvasios Deivio". Ta proga dera patebėti, jog Deivys (dievaitis) nėra iš pirmo išlaužtas prileidimas, o žodis gerai uždokumentuotas žiloje senovėje. Jei mes savo "Didįjį Kunigą" tebesuprastume, kaip jį suprato mūsų protėviai getai (hetitai), būtent LUGAL-GAL (Liel Galiūnų Galiūnas), arba kaip abisinai tebetitu-liavo jų Imperatorių NEGUS NEGESTI (Karalių Karalius), arba persai savo valdovo ŠAH-IN ŠAH, tai beabejo suprastume ir vėlesnių laikų Romos Imperatorių titulus, pakliuvusius jų samdinių gudų — getų gvardijos įtakon ir dažnai kilusius iš jų tarpo DIVO Antonijaus, DIVO Karakalos ir t. t. Kai kurių istorikų tie žodžiai klaidingai buvo verčiami kaip "Dievo" vardas. Nieko panašaus, Dievas lotyniškai Deus, o gi DIV, tai lietuviškas Dievaitis, Dievo pasiuntinys, DEIVYS.

Ciniškame, rafinuotame Romos flutokratų pasaulyje Dievo titulas, prikergtas Romos Imperatoriui, nebūtų turėjęs daugiau pasisekimo, nei pav. šiandien Amerikos prezidentul sugalvojus save apšaukti dievu. Bet DEIVYS — tai visai kas kita. Tad tik vyriausias dievo atstovas žemėje — popiežius.

MINDAUGO runomis (mūsų raštu, runomis) išbrėžtas vaškul antspaudas (ž. dr. A. Račkus, Gudonai, p. 322 ir J. Jurgėla, *History of the Lithuanian Nation*, p. 77) turi tokią tekstą: "Kunigų Kunigas, Dvasios Dėlvis Mindaugas". Tai pradžioje reiškė aukščiausią pasaulio galios laipsnį, ir taip prūsų bei baltų viešpačiai jungdavo tas abi galias — valstybes ir bažnyčios atsisiskyrimo tais laikais pas mus dar nebuvo. Taip GEDIMINAS, Šventaregio patariamas, iškūrė nepaprastą pilį, galima sakyti oarijų popiežiaus sostinę VILNIŲ. Štai kodėl Roma nepaprastai įniršo ir mobilizavo prieš mus visą Europą Kryžiaus Karams: tai nebuvo "pagonių" medžioklė, o žūbutinė dviejų kultūrų, dviejų tikybių kova. Kaip bičių avilyje nesutel pa dvi valdovės, taip tada negalėjo būti dviejų popiežių.

/ bus daugiau /
3 psl.

Kanados Vakaruose

ISPŪDŽIAI ALBERTOS IR BRITU KOLUMBIJOS PROVINCIJAS APLANKIUS

Z. PULIANAUŠKAS

/tɛsinys/

Jame užtikau trijų asmenų lietuviškos pavardės šeimą. Po jų sekė ir manoji. Tarp lietuviškų pavardžių lietuvių ryšio nebuvo. Kodėl, nežinau. Turbūt, vieni kitiems nebuvo įdomūs? Autobuse visą laiką dominavo anglų kalba. Tik pora šeimų naudojo prancūzų kalbą savo tarpe.

[illegible]

turi atskirą pavadinimą, pagal jame vaizduojamą praeitį iki šių dienų. Išorę puošia trys dideli išgraviruoti mediniai stulpai. Gaila, kad dėl nutūkusių elektros šviestų muziejų negalėjome apžiūrėti.

Šios dienos kelionę baigėme atvykę į Smithers miestelio viešbutį — Capri Motor.Inn. Po pietų viešbutyje, ekskursijos vadovas mus visus pakvietė į savo kambarį šampano pobūviui užtrukusiam iki vidunakčio. Pobūvio metu trys keliautojai sukūrė dvi šešių posmų dainas. Važiujojant autobusu vadovas mokino jas dainuoti. Viena, geriausiai išmoktą padainavome Calgary aerodrome belaukdami lėktuvo skristi į namus. Po dainos, ten buvusi publika gan neblogai paplojo. Šių dainų atspausdintus turinius, vadovas kiekvienam iš mūsų įteikė, kaip maloniam prisiminimui ekskursijos, kuri esanti pirmoji taip gražiai sugyvenusi iš jo ankščiau vadovautų visų keturiu.

Po vienos nakts viesnagās šīame viesbutyje, anksti rytą vėl leidomės tolyn ir tuo pačiu vis artyn savųjų namų. Važiuojamoji sritis skaitėsi Britų Kolumbijos statybinės medžiagos pramonės širdimi. Čia yra daugiausiai statybinei medžiagai tinkamų miškų ir tuo pačiu lentpiuvių. Prieš kelis metus viena statyta lentpiuvė kainavusi 120 milijonų dolerių. Joje dirba 1200 darbininkų. Čia gaminamos medžiagos dalis eksportuojama net į Japoniją. Lentpiuvė yra didelės upės pakrantėje, kur upėje plūduriavo daug rąstų. Buvome stotelėje pažiūrėti, kaip tie rąstai mechaniniu keliu pristatomi įmonės piūklams.

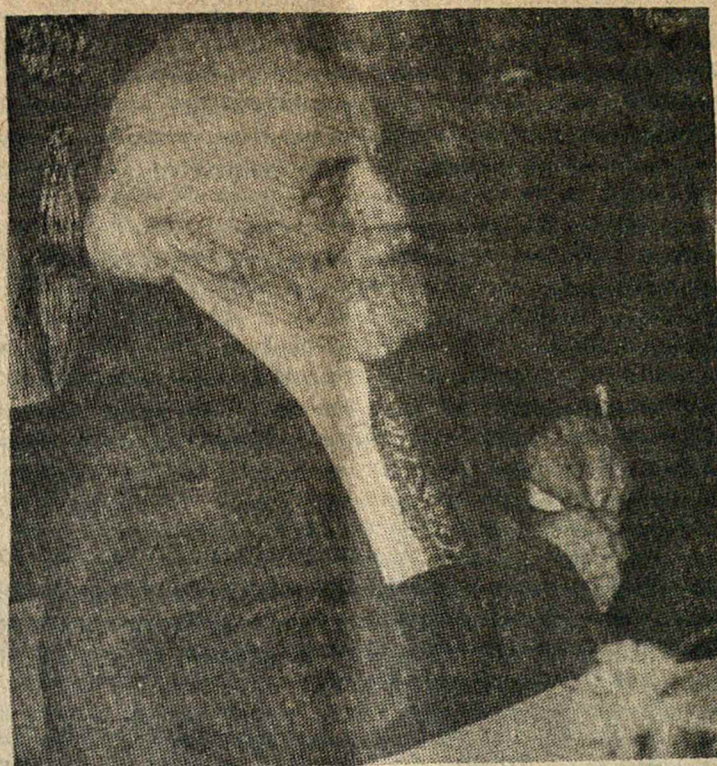
Nusipirkę paskutiniame restorane priešiėčius, valgėme Fraser ežero pakrantėje. Pasisotinę ir pasidžiaugę gražiu oru, iš čia vykome į kitą muziejų, kuris buvo mums iš kelio apie 6 mylias. Privažiavus prie muziejaus apvalios formos pastato jame matosi iškaba: "Adams Igloo Wild life Muzeum". Įėjus į vidų atrodo, kad jame sutalpinta visa Kanados miškų gyvūnija iškamšų formose. Labai buvo įdomu žiūrėti kaip į gyvus žvėrelius. Sienose kabo natūralūs gamtos paveikslai. Muziejus — vienos šeimos privati nuosavybė, atidarytas tik 1974 metais. Jį paruošti užtruko 30 metų. Dienos kelionę baigėme atvykę į Prince George miestą, seniausią provincijos apylinkę. Vienai nakčiai apsisojome Inn of the North viešbutyje. Tai buvo paskutinis postovis Britų Kolumbijos žemėje. Prieš išsiskirstant po kambarius, vadovas pasiūlė visiems pietauti restorane Vienna Schnitcel vardu. Visi sutiko ir 7 val. vakaro visas būrys nuėjome restoraną tik apie porą blokų nuo viešbučio. Susėdome prie nurodytų stalų ir pradėjome laukti snicelių. Belaukiant buvo laiko apsidairyti ir apie pačias patalpas. Jos atrodė nelabai didelės. Jų vidus įrengtas senų austrų stiliumi. Sfenos papuoštos to paties stiliaus paveikslais. Po pusvalandžio mandagios prūsiukės, pradėjo nešti garuojančius snicelius specialiose lėkštėse. Vieniems jau valgant, kitiems dar vis reikėjo lūktelti, nes vienu kartu visiems pagaminti neįmanoma. Laukiantiems valgantieji kėlė nemažą apetitą. Pagaliau ir paskutinieji irgi gavo savo porcijas. Apie 8 val. atėjo ir griežikai linksminti svečių. Atsiradus muzikai, atsirado ir šokėjų. Tarp kitų išėjo ir mūsų kompanijai pasiūkti, kurių tarpe buvau ir aš. Gražiai laiką praleidę, sumokėję po 16 dol. už snicelio porciją, apie 12 val. grįžome į viešbutį. / b. d. /

/ b.d. /

Antanas TAMOŠAITIS /g. 1906 II. 15 Barzdų kaime, Šakių apskr./, dailininkas, lietuvių liaudies meno tyrinėtojas. 1918-22 mokėsi Šakių "Žiburio" gimnazijoje. 1923 m. įstojo į Kauno Meno Mokyklą, kurią baigė 1929 m. Tapybos mokėsi pas J. Vienožinskį, o grafikos - pas A. Galdiką. Meno žinias dar gilino M. Dobužinskio dailės studijoje. 1929 - 31 Kauno Meno Mokyklos dėstytojas, 1932 - 1940 ŽŪA Dotnuvoje - audinių lektorius, 1940-42 Vilniaus dailės Akademijos dėstytojas ir pedagogonės katedros vedėjas; 1942-44 m. Kauno taikomosios dailės instituto dekoratyvinių audinių skyriaus vedėjas, 1945 - 46 m. Glashenbach/Austrijoje/ jo įkurtos dailės studijos vedėjas, 1946-49 Freiburgo/Vokietijoje/ Ecole des Arts et Metiers dekoratyvinių audinių skyriaus ved., 1949-50 Montrealio/Kanadoje/ YMCA Academy of Arts and Crafts direktorius. Lietuvoje A. Tamošaitis dar dėstė dailę 1927-32 Moterų dailės darbų mokykloje Kaune, 1928-33 - Mergaičių mokytojų seminarijoje Kaune, 1929-30 Pavasario suaugusių gimn. Kaune, 1930-35 Amatų mokykloje Kaune ir įvairiuose pedagoginiuose vasaros kursuose. 1929-39 Valstybinės egzaminų komisijos narys. 1931 - 40 Žemės ūkio Rūmuose audimo instruktorius ir liaudies meno bei namų pramonės skyriaus vedėjas. 1935-40 Žemės ūkio Rūmų Sodžiaus muziejaus ved.

1926-39 vasaromis A. Tamošaitis vadovavo ekspedicijoms, rinkusioms lietuvių liaudies meno dirbinius. Surinkta medžiaga pateko į M.K. Čiurlionio galeriją ir Žemės ūkio Rūmų Sodžiaus Muziejų Kaune. A. Tamošaitis daug nusipelnė tyrinėjant ir populiarinant tautinius drabužius. Jis ne tik juos telkė, bet taip pat aprašė, sugrupavo apylinkėmis, paruošė spalvuotus jų piešinius, išmokė kaip audėjas juos austi. Jis taip pat išpopuliarino ir tautinių drabužių idėją. Jei šiandien tautiniai drabužiai taip plačiai dėvimi, tai yra A. Tamošaičio nuopelnas. Vėliau visa eilė mūsų dailininkų atkreipė dėmesį į tautinį liaudies dailės charakterį ir ėmė semtis savo kūrybai inspiracijos bei idėjų. Nuo 1931 m. A. T. buvo vienu pagrindinių Marginių bendradarbių bei jų valdybos pirminku. Taip pat Dailės kooperatyvo iniciatorius ir steigėjas.

Kūrybinį darbą T. pradėjo anksti. 1925 m. drauge su dail. A. Samuoliu dekoravo Vandžio galos bažnyčią. A. Ta-

dail. Antanas TAMOŠAITIS
ŠVENČIA 75 METŲ JUBILIEJŲ

mošaitis yra ateitininkų ženklelio autorius /laimėjo konkursą/. Ilustravo L. Giros poezijos knygą "Šilko Gijos" ir padarė P. Galaunės "Ex libris". Jo iniciatyva 1928 m. suorganizuota pirmoji jaunųjų dailininkų paroda Kaune. T. paruošė kostiumų piešinius St. Šimkaus operai "Pagirėnams" ir Valstybiniam filharmonijos ansambliui /1941-42/. Tačiau pats iškiliausias T. dailės periodas prasidėjo persikėlus iš Montrealio į Kingston'ą /1950/. Čia T. pradeda ilgai ir rūpestingai ieškoti savo kūrybinio brai-

kur nesulauksi.

Staiga išgirsta arklio prunkstimą ir kanopų bildesį. Atleikia brigadininkas, iškrato, suranda kišenėse kviečius, nusivaro kolchozo raštinę, surašo aktą ir už vagystę vargšų motiną atiduoda tarybiniam teismui. Ji nieko daugiau nepadare, tik norėjo parnešti savo alkaniesiems našlaičiams kelis grūdėlius kviečių. Teismas už vagystę priteisė penkis /v/ metus kalėjimo, o vaikus, pasiliekančius be motinos globos, nutarė atiduoti į Bakčaro vaikų namus.

Vėl nauji vargai. Labai sunku motinai atsiskirti su vaikais. Verkia ir kruvinomis ašaromis, klykia ir Putinėlis su Algiuku: "Mama, mamyte, nepalik mūsų vienu!" Bet motiną nuo vaikų atplėšia ir, gal būt, amžinai.

Liuda buvo vargo vaikas. Pažino ji našlaitės dalį, nes ir ją svetimieji išaugino. Nenoriai ji šnekėdavo apie savo vaikystę, bet dažnai niūniuodavo vieną dainelę:

"Šiokiam tokiam patvorėly

Augo mažą našlaitėlę.

Nieks nematė, nieks nežino,

Kas našlaitę užaugino.

Tiktai žvabūs šiaurės vėjai

Vargdienėlę glamonėjo..."

Sėdi motina kalėjime ir dirba sunkius prievartos darbus. Jai čia geriau, nes kasdien gauna valgyti ir vagiliauti nereikia. Priprato.

Sūnelių ilgesys motiną nuolat kankina ir dažnai ašarą išspaudžia. Taip ir girdi paskutinį vaikų klyksmą, kuris neduoda ramybės. Ji niekaip negali pamiršti neteisingo teismo sprendimo: penkeri metai už saują kviečių.

Po trejų metų Liudą amnestavo ir paleido iš kalėjimo. Grįžusi Putinėlį rado jau silpną, nors ir vaikų namuose gyveno, o Algiuką - visai paliegusį.

Išmirė Sibire ir gausioji Alfonso šeima. Neišsaugojo viena motina savo mažųjų. Pusės metų Vytukas mirė kelionėje. Rusijos gilumoje jis buvo užkastas griovyje, šalia geležinkelio. Pasiėkus Sibirą, tuojau mirė trejų metų Gediminėlis. Vėliau mirė vyriausia dukrelė Birutė. Ji su kita lietuvaite palaidota taigoje po eglute. Po kelių metų motina nuėjo aplankyti dukrelės kapo, bet nesurado, nes jas sauganti eglutė gerokai paaugo, kiti medeliai irgi išlįso ir mergyčių poilsio vietelę sunku buvo beatpažinti.

Vienu laiku tremtinių vaikams leido grįžti Lietuvon, jei ten buvo artimųjų, kurie juos galėjo globoti. Visi skubėjo savo vaikus išsiųsti tėvynėn, nes sovietiniai įsakai greitai keisdavosi. Motina paskubėjo savo berniukus, Algirdą ir Kęstutį išsiųsti Lietuvon pas senelius. Vaikai paliko motiną Sibire ir išvažiavo tėvynėn.

Netrukus buvo tremiami Sibirą jų seneliai. Su jais kartu ištremė ir grįžusius berniukus. Jie su sene - liais dabar pateko Stepanovkos kaimą, Krasnojarsko rajoną. Ten visi tremtiniai dirbo miškuose. Abu berniukai seneliai greitai mirė. Algirdas su Kęstučiu pasiliko vieni du, be savųjų. Kai tame kaime daugumas tremtinių išmirė, tai likusius perkėlė į Zakarovkos kaimą. Berniukai buvo jau paaugę, tai naujoje vietoje ir juos pristatė taigą kirsti. Stepanovkoje pasiliko tik apleisti tremtinių kapai.

Motina, sužinojusi apie vaikus, norėjo atsikelti į Zakarovkos kaimą. Tas persikėlimas truko mėnesius, ir kai ji atkeliavo į tą kaimą, tai Algirdo jau nerado, nes jį taigoje papiovė elektrinis piūklas. Miškų administracija savo žuvusiam darbininkui pastatė ant kapo medinį paminklą

žo. Po ilgo ir dažnai ištisus mėnesius trukusio eskizinių detalių studijavimo, moderniosios dailės ir liet. liaudies šaltinių atrankos, stilistinių problemų diskutavimo, A.T. 1962.IX. 22-30 Chicago's Čiurlionio galerijoje suruošė parodą. Tuose tapybos darbuose labai būdingas liet. liaudies meno dvasios ir elementų individualus ir labai originalus traktavimas. Tai lietuviško modernizmo - savo laikmečio akimis regimo lietuviškosios dailės anoniminio kūrėjo pasaulio transfigūracija - viena dar neliestų sričių, nesiekianti nei kopijuoti, nei populiarinti, nei operuoti banaliois liaudiškojo meno detalėmis, A. T. jaučia savo pasaulį taip, kaip senųjų amžių mūsų žemės gyventojas, bet perteikia tą savo išgyvenimą jau visiškai moderniomis šių dienų stilistinėmis priemonėmis. Koloritas, piešinys, kompozicija yra autentiški paties dailininko padariniai, o tačiau juose gyva liaudies meno tradicija ir toji naiviai paprasta, bet giliai poetiška ir šilta, žmogiškoji meilė kiekvienam tvartinui ir visai gamtai. Kaip tik tai tokia be galo nepretenzinga, betgi ir subtiliai ir kruopščiai išieškota ligi smulkiausių detalių bei niuansų, T. tapyba yra savotiškas unikumas mūsų dailės raidoje.

T. dalyvavo 1937 m. Paryžiaus tarptautinėje parodoje 1938 m. - Berlyne, 1939 m. New York'e, 1946 - Glashenbach liet. dailės parodoje /grafika/, 1948 - Hanau lietuvių dailės parodoje /tapyba/, 1950-51 - kilnojamoje liet. parodoje JAV ir nuo 1950 - įvairiose parodose Kanadoje ir JAV. A.T. individualinės parodos: 1936 m. Vytauto D. muziejuje Kaune /kilimai/, 1962 ir 63 M.K. Čiurlionio galerijoje Čikagoje /tapyba, akvarelė ir grafika/.

A. Tamošaitis suredagavo, parašė ir išleido visą eilę leidinių. Didžiausias jo darbas yra 8 knygų Sodžiaus meno: I. - Rinkiniai audiniai 1931, II. - Prijuostės ir Žičkų rinkiniai 1931, III. - Liaudies meno dirbinių raštai 1931, IV. - Juostos 1932, V. - Mezgimo-nėrimo raštai 1933, VI. - Senoviškų rankdarbių raštai 1934, VII. - VIII. - Lietuvių moterų tautiniai drabužiai 1938-39. Be to, išspausdino Audimas 1933, Austiniai kilimai 1935, Staltiesės - 1937. A. T. bendradarbiavo Ūkininko Patarėjuje, Jaunojoje Kartoje, Jaunajame Ūkininke, Tautos Mokykloje, Vaire, N. Romuvoje, IE ir kt. Kanadoje dalyvauja visuomeninėje bei kultūrinėje lietuvių veikloje. Lietuvių dailės instituto narys ir steigėjas. /LIET. ENCIKL./ H.N.

TREMTINĖS MOTINOS DALIA

/ IŠ GRĮŽIMAS Į LAISVĘ, Stefanija Rūkienė /

Dar su tamsa ji išskubėjo į tolimąjį kulistaną kolchozo javų kultū. Buvo žvarbus rytas, nes ir vasarą Sibiro naktys būna gana vėsios, nors dieną temperatūra pasiekia kartais trisdešimt aštuonis laipsnius Celsijaus. Menkas ir jau labai vargas buvo jos apsirengimas. Storas sijonas, pasiūtas iš nukombinuoto kolchozo maišo. Ir kaip kolchozo administracija besaugotų maišus - jie dingsta ir pavirsta sijonais ar vyriškomis kelnėmis. Megzta pakulinė palaidinukė, kuri jos mikių rankų ir lietuviško sugebėjimo dėka buvo pačios nusimegztą. Viršutinį apdarą atstojo gerokai susinešiojęs vatinis, kuris buvo, gal jau net daugokai, išgrąžintas įvairių spalvų lipiniais ir lopi-nėliais. Kojos apautos dideliais vyriškais batais, kurių ilgoki aulai buvo žaliao brezento, o padai guminiai. Auliniai batai tuo geri, kad juose kojas galima gerai apvynioti autais, kurie jas saugo nuo uodų ir mašalų. Tokie auliniai batai daug kam buvo svajonė, nes retai pasitaikydavo proga juos įsigyti.

Eina motina darban ir galvoja, kaip šią dieną praleis vieni pasilikę jos berniukai - Putinėlis ir Algutis. Jie, vargšeliai, auga "na zavalenkach" - pašalyje ir beveik be jokios priežiūros. Paliko mama jiems kelias išvirtas bulves ir porą griežčių, kuriuos grįždama iš darbo buvo išsirovusi iš raudonojo dvaro laukų. Dabar bėpigu, nes vasara, labai gražiai žaliuoja platūs laukai ir visoki augalėliai iš derlingų Sibiro dirvų kūpėte kūpa. Tai ne žiemos metas. Iš žaliuojančių augalėlių galima ką nors ir vaikams paruošti.

Šeimininkė neblogo. Gal kartais pasigailės berniukų ir įpils dubenėlį sriubos. Vaikai vis kaip nors praleis šią dieną, o rytojais tai tikrai bus geresnis.

Ji tyčia prašėsi į tolimesnę kulistaną kultū, nors šis dar ne taip jau tolimas, tik aštuoni kilometrai nuo kaimo. Ten ji visą dieną sunkiai dirbs, bet užtai gaus sriubos ir grūdų pavalgyti.

Liuda nutaria šiandien nučiuoti kaip nors kelias sau-jas kviečių ir parsinešus namo išvirti juos vaikams. Taip pat ji galvoja nūdžianti kelis griežčius. Parsineš juos, nuvalys, sudės į puodą ir paprašys šeimininkę gerai iš-šutinti. Tai sūneliai pavalgys sočiai ir skaniai.

Sunkiai ji dirbo pernai visus metus, bet nieko neuždirbo. Tik visa bėda, ta moteris taip rysi ir tiek daug suvalgė iš bendro katilo sriubos, o kartais ir duonos gabalėlį gaudavo, kad, viską atskaičius, į rankas ji nieko negavo už tokius ilgus ir labai sunkius darbo metus.

Gyventi reikėjo. Todėl visų mintys buvo sukonzentruotos į vieną tikslą, kad tik kaip nors gyvybę išlaikytų. Gauni iš vakaro sekančios dienos dviejų šimtų gramų duonos davinį ir negali jo pasilikti rytdienai. Jei tuojau nesuvalgysi, tai užmigus kulistane ant narų, kas nors pavogs ir sutašys. Suvalgai tuojau ir tada jau ramiai gali miegoti.

Jau temsta. Motina pavargusi ruošiasi namo. Nusi-taikiusi, rodos, ir niekam nematant, įsipylė į kišenės kelias saujas kviečių. Namie jos laukia du alkanai berniukai. Būtinai reikia jiems lauktuvių parnešti. Lėtai mainosi Liudos kojos po sunkių dienos darbų, bet ji skuba pasūnelius. Kad tik greičiau tą savo pašalį pasiektų! Reikės dar kviečius išvirti, truputį ir pailsėti reikia, nes ryt vėl sunki darbo diena ateina, ir pasigailėjimo iš nie-4 psl.

su raudona žvaigžde.

Iš anos gausios šeimos išliko tik motina ir sūnus Kęsutis. Po daugelio metų jiems buvo leista grįžti tėvynėn, bet Lietuvoje jų nepriėmė. Tai jau "vyresniajam broliui" parsiдавusių lietuvių darbas.

Juos priglaudė mūsų šiaurės kaimynų šalis.

Aš jau buvau miesčionė ir gyvenau Bakčare. Nors darbas ir čia buvo priverčiamas ir kiekviename žingsnyje jautėme kompartijos ir komendanto geležinę ranką, bet retkarčiais sėkmadienį gaudavome laisvą ir ilsėdavomės.

Kartą aplankiau savo seną pažįstamą tremtinę M. Lietuvoje gyvenome tame pat valsčiuje ir buvome susi-draugavusios. Ji su dukrele gyveno viename kolchoze, o šeimos maitintojas kruvinai vargo Krasnojarsko darbo stovykloje.

Motina su dukrele buvo prisiglaudusios pas vieną rusą kolchozninką. Gryčiutėje jos turėjo vieną kampuką, kuriame stovėjo tariamoji lova. Visas jų gyvenimas sukosi apie lovą: joje ilsėdavos, ant jos sėdėdamos valgydavo, lovoje mergytė žaizdavo.

Buvo žiemos metas. Kaimas ilėjosi labai giliuose sniego pataluose. Abi tremtinės rado namuose. Žiūri-me viena į kitą ir stebimės. Abi baisiai atrodė. Jau šiandien jai visai netinka vardas "Iėlė", kaip ją vyras vadinavo. Seniai besimačiusios, šnekamės ir dalinamės savo rūpesčiais ir vargais. Mergytė išbalusi, liesutė, kakliukas kaip šiaudelis. Matyti, kad nusimaitinus, nes ant rankyčių ir smilkiniuose ryškiai matėsi melsvos venų šakutės. Įtartinas kosulys dažnai kutena jos gerklytę. Ji glaustosi apie mamą ir tyliai taria:

- Mamyte, noriu valgyti.

- Gerai, dukrele, aš paprašysiu pas šeimininkę bulvyčių. Gal parduos.

- Mamyte, aš bulvyčių labai nenoriu. Duok man nors mažytį gabaliuką duonutės. Va tik tokį, - parodo savo mažąjį pirščiuką.

Motina springdama ašaromis sako dukrelei:

- Dabar duonutės neturim. Palauk, mažyte. Ateis pavasarėlis, tai aš uždirbsiu daug daug duonutės. Ir skanių žirniukų tau atnešiu. Atsimeni, kaip vasarą parnešdavau?

- Atsimenu. Mamyte, ar greit ateis pavasarėlis?

- Greit, dukrele. Saulutė jau skaisčiau šviečia ir kviečia pavasarėlį paskubėt.

Mažoji tremtinėlė nurimsta ir laukia ateinant pavasario, laukia duonutės ir skanių žirniukų.

Nesulaukė ji pavasarėlio. Vieną viduržiemio naktį, už sienų užaujant Sibiro vėtrams ir sukantis sniego verpetams, užmerkė mergytė savo melsvasias akutes ir jau nebepabudo.

Bėgo metai. Anapus nukeliavo ir kruvinasis Stalinas. Gyvi išlikę tremtiniai laisviau atsikvėpė. Mažosios tėvelis stovykloje išliko gyvas. Susitiko savo gyvenimo kelionės draugė, tik nerado savo dukrelės. Nuvedė žmona vyrą prie jų mergytės kapelio, kuris buvo jau sodria žole apaugęs, ir siauručių lentelių kryželis jau pakrypęs.

- Dukrele! - ir suklopo tėvas prie savo dukterytės kapo. Sukniubo ir ilgai nesikėlė, tik matėsi, kaip tampėsi jo pečiai traukomi skausmo konvulsijų.

- Eime! - švelniai žmona pakėlė vyrą, ir abu suakmenėjusiais veidais išsivyravo iš mirusiųjų viešpatijos.

Vėliau jie grįžo savo gimtojo melsvų ežerų šalin, o savo mieląją dukrytę paliko ilsėtis Didžiosios Galkos kapinyne.

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išeivijoje/Parinko J. P-lis.

LAIŠKAS IŠ ŠIAULIŲ

1980 m. lapkričio 2 d. 70 metų amžiaus moteris iš Šiaulių savo giminaitei užsienį rašė: "Vakar buvau pirmą kartą šiame kapuose. Vis neišeidavau. Tai lietus, tai aš sergu."

Visų šventų dieną nuvažiavau su jais į kapus ir šį kartą išlipau iš mašinos irėjau prie Julės kapo. Algis su Vincu uždegė daug žvakučių, ir pastovėjom ten visi. Paskui jie ėjo prie Vincotėvo ir Onutės kapo, o aš pasilikau jų laukti, nes buvo begalo daug žmonių. Viena negalėjau paeiti, sumintų ta minia žmonių, kiek jų ten buvo. Pasitaikė šeštadienis, visi laisvi, oras labai gražus buvo, nors šaltas. Gerai, kad be vėjo, tai daugybė per visus kapus degančių žvakių, degė gerai. Muzika gėdulingai grojo, nuotaika liūdnai iškilminga. O žmonės tik ėjo, tik važiavo, minių minios.

Duoda tomis dienomis papildomus autobusus, nes žmonės su gėlėmis, su vaikais.

Prie žvakių šviesos visi kapai švytėjo chrizantemomis. Galvojau, ten stovėdama, ar uždegė kas žvakutę ant Tavo mamos kapo? Gal Olė, mano puseserė, kuri jau dveji metai kaip stengėsi pas savo brolių Petrą nuvažiuoti, ir vis neišleido."

IŠ TEISMO SALĖS

V Serebriankovas nuteistas mirties bausme sušaudant, V. Apyvalas — 12 m. laisvės atėmimo, bausmę atliekant griežto režimo pataisos darbų kolonijoje, O. Rusienė — 2 m. ir R. Isajenkovas — 1 m. ir 6 mėn. laisvės atėmimo, bausmę atliekant bendro režimo pataisos darbų kolonijoje. Kokį nusikaltimą įvykdė ši ketveriukė?

Šies asmenys ankščiau jau teisti, nenorėjo dorai įgyventi sąžiningai dirbti. Moralės, dorovės normos jiems buvo svetimos. Be jokio saiko girtavo, elgėsi lengvabūdiškai.

Vieną praėjusių metų vakarą V. Serebriankovas ir V. Apyvalas, turėdami tikslą nužudyti vieną pilietį, atsiviliojo į O. Rusienės butą Vilniuje, Pakalnės gatvėje. Ten visi girtavo. Paskui V. Serebriankovas ir V. Apyvalas žiauriai nužudė atsikviestąjį sugėrovą.

131 KM ILGIO GATVIŲ

Prieš 20 metų Panevėžy nebuvo nė vienos asfaltuotos gatvės, kaip rašoma Lietuvos spaudoje, o dabar jų esą 92 km.

Ištisus visas miesto gatves į vieną liniją — sudarytų 131 km.

NEKAD LENKAMS

TAIP GERAI NEBUVO LIETUVOJE...

"Tiesa" rašo, kad Druskininkuose prasidėjo Lenkijos knygos dekada. Tos dekados rengiamos nuo 1961 m.

Dekados dienomis daugelyje miestų bus išstatyta lenkiškos knygos, vyks susitikimai su "Ars Polona" atstovais.

Per paskutiniuosius penkeris metus Lietuvoje buvo parduota šimtai tūkstančių lenkiškų knygų. Daugiau kaip šimtas bibliotekų turi lenkiškų knygų skyrius.

• C ką turi lietuviai Suvalkų Trikampyje, Seinuose?

Gerai žinome, kad net lietuviškos spaudos iš Lietuvos užsisakyti neleidžia lietuviams, gyvenantiems lenkų "priežūroje"... Gal dabar, po paskutiniųjų įvykių Lenkijoje sužmoniškės ir su kultūrės?

APIE DRUSKININKŲ KURORTĄ

Druskininkų kurortas iškūręs gamtiniai nuostabiai gražioje vietoje. Iš keturių pusių jį supa pušynai. Pro jį teka Lietuvos upių tėvas Nemunas. Ten pat sraunus Ratnyčios upelis gilia vagą išgraužęs plukdo vandenį į iš Lato ežero į Nemuną. O jo pakrantėmis įruoštas pagarsėjęs "Saulės Takas" poilsiautojams pasivaikščioti. Prie pat miesto tyvuliuoja, apvalinas Druskonio ežeras. Šalia jo ant Kalnelio medžių pavėsyje miesto kapinės, kur amžinai ilsisi druskininkiečiai. Miesto centre gražutėlis parkas. Žalia veja. Auga gražiai prižiūrimi medžiai, dekoratyviniai krūmai, žydi gėlės. Ten pat pastatytas didžiuliam džiukui K. M. Čiurlioniui didelis, gražus, bronzinis paminklas, kurį sukūrė skulptorius V. Vildžiūnas.

Druskininkuose pušys gerina oro sudėtį, tad ir pats oras gelbsti žmonių sveikatą. Čia įsteigtas gydomoji fizinės kultūros parkas, kuriame praktikuojami originalūs fizinės kultūros pratimai ir masažai.

1974 m. Druskininkuose pastatytį Sveikatos rūmai su uždaru maudymosi baseinu, prie Ratnyčios įrengtos kas kadinės maudyklės, kuriose per metus gydomi ir poilsiaujau virš 100,000 žmonių. Jie naudojami purvo ir vandens vonių gydymais. Gauti gydomajam mineraliniam vandeniui išgręžti penki gilūs gręžiniai, vienas jų pavadintas Čiurlionio vardu.

o Druskininkuose pirmoje eilėje privažiuoja daug turistų iš užsienio, iš arčiau, ir toliau.

Originali poilsio vietelė Druskininkuose

"Už Gilią Tėvynės Meilę Ir Lietuvos Laisvę"

Pranys Alšėnas

Antraštėje parašyti žodžiai giliu skausmu įsirėžia kiekvieno lietuvių širdyje. Jie, kaip sutinką mūsų tautos žiauraus likimo kelią, yra panaudoti mūsų kankinių paminklinėje lentoje, kuri buvo atidengta buv. Flossenburgo KZ stovykloje, kur, tarp kitų tautybės daugybės kankinių, nužudyta ir 2480 lietuvių...

Tiems kankiniams pagerbti 1947 m. gegužės 25 d. Flossenburge buvo įvykusios grandiozinio masto iškilmės, kuriose dalyvavo vyskupas V. Padolskis, aukštosios amerikiečių karo vadovybės atstovai, Bavarijos vyriausybės aukšti pareigūnai, UNRR, ir kitų valstybių delegatai. Buvo šventinama kankiniams koplyčia, mauzoliejus ir paminklas.

Kai mūsų mašina, sunkiai vaitodama, priartėjo prie Flossenburgo miestelio, visi iškilmų dalyviai su vysk. dr. V. Padolskiu ir jo asista jau buvo atvykę į atskiras miestelio viduryje įrengtas kapines. Ten palaidota keiliasdešimtys Flossenburgo kacetininkų, kurie nuo didelio nusilpimo ir iškankinimo mirė gatvėje jau po išlaisvinimo. Ten jiems pastatytas bendras paminklas su iškaltais žodžiais: "In memoriam Consortes 1938—45". Kiekvienas kapas atskirai pažymėtas kryželiu, ant kurio įrašyta mirusiojo vardas, pavardė ir mirimo data.

Tuo metu vyko šio paminklo ir kapinių pašventinimas. Po šių apeigų ir trumpų malonų buvo padėtas vainikas visiems pagerbti. Iškilmų dalyviai nužygiavo į buv. Flossenburgo KZ stovyklos kiemą. Čia buvo pašventinta paminklinė koplyčia, kurioje iškilmingas mišias celebravo vysk. V. Padolskis. Po to, šalia koplytėlės, per garsia-

kalbį kalbas pasakė atstovai visų tautybių, kurių nariai buvo kentėję ir žuvę Flossenburgo KZ stovykloje. Pirmasis kalbėjo vyskupas Padolskis keturiomis kalbomis: vokiškai, prancūziškai, lietuviškai ir angliškai.

Po kalbų eiseną nužygiavo į vadinamąjį "Mirties Slėnį". Ten stovi kartuvės, krematoriumas ir atžymėta žmonių šaudymo vieta. Visos tautybės, kurių buvo net aštuoniolika, sudėjo vainikus ant paminklinių lentų žuvusiems pagerbti.

Po to įvyko iškilmų dalyvių bendros vaišės, o vėliau stovai, Bavarijos vyriausybės buvo posėdis. Jame paminklės aukšti pareigūnai, UNRR, ir kitų valstybių delegatai, jaus statybos komitetas padarė ataskaitinį darbo pranešimą ir visų tautybių atstovams buvo įteiktos stiklinės urnos su žuvusiųjų pelenais ir kaulų liekanomis.

Su urnomis kiekvienai tautybei buvo įteikti ir lotynų kalba surašyti aktai, kuriuose pirmąjį parąšą duoti buvo pakviestas vysk. V. Padolskis. Lietuvių urną priėmė Weideno lietuvių komiteto pirmininkas p. Petrikas. Jis ten pat ją perdavė Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių kalinių Sąjungos Centro Komiteto įgaliotiems asmenims, politikiniams J. Leskauskui ir V. Vasiliauskui. Prie urnos prėmimo dalyvavo ir LTB Centro Komiteto atstovas dr. V. Jasaitis.

Iš Paminklų Statybos komiteto ataskaitinio pranešimo paaiškėjo, kad tiems visiems darbams atlikti reikėjo didelį sumų, kurias jis sėkmingai surinko ir dar turėjo įsteigęs Komiteto Finansinį Fondą.

Šiam fondui paremti stambesnėmis aukomis yra pridedę paaukodami: lenkai 50.000 RM., vokiečiai — 50.000 RM., norvegai — 20.000 RM.

Lietuviai — 5.000 RM., latviai — 500 RM. ir kt. Be paminklinių lentų statymo ir kitų su šiuo darbu surištų išlaidų, Komitetas buvo išleisęs vokiečių kalba knygų, albumą ir atvirukus apie Flossenburgo koncentracijos stovyklą ir paskelbęs paveikslui nutapyti konkursą. Paveikslas turėjo vadintis "Kristus kalėjime" ir turėjo būti pastatytas koplytėlės altoriuje. Konkursui buvo skirtos trys premijos: pirmoji — 1.500 RM., antroji — 1.000 RM. ir trečioji — 500 RM.

Be to, Komitetas iš savo Fondo nutarė skirti mokslo stipendijas nukankintųjų asmenų našlaičiams mokslui.

Pagrindinį Statybos Komiteto

teto sąstatą sudarė: lenkai, buv. politiniai kaliniai: E. Wegielski — pirmininkas, St. Oborski — sekretorius ir St. Siekierski — komiteto narys. Be to, į Komitetą įėjo, kaip garbės nariai — visų aštuoniolikos tautybių atstovai. Iš lietuvių pusės garbės nariu buvo pakviestas Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos pirmininkas prof. St. Yla.

Pažymėtina, kad iš lietuvių pusės prie darbo daug buvo prisidėjęs architektas A. Tylius. Jis paruošė lietuvių paminklui, o taip pat ir koplytėlei prie pat altoriaus lietuviams skirtam langui Aušros Vartų Mergelės Marijos vitražiniam paveikslui projektus.

/ bus daugiau /

Anelius MARKEVIČIUS

VELNIO TRAMDYTOJA

/tęsinys/

Architektai ėmė skaityti laišką.

Tarpdury pasirodė Zita — putli, šviesiaplaukė mergiotė iš socialinio aprūpinimo skyriaus. Nors jokių tarnybinių reikalų su architektais ji neturėjo, bet visuomet rasdavo kokią dingstį ir užeidavo po kelis kartus per dieną. Slankiodavo tarp stalų arba, tingiai stoviniudavo, ar šiaip smaksodavo. Jai patiko architektas Vladas — tam — siaplauskis, bet kažkodėl ruda barzda vaikiną. Jis, atvirksčiai — nekreipė į Zitą jokio dėmesio, kartais ją net išvydavo. Tada, mergiotės kančias stengdavosi palengvinti Gūžė. Jis, kaip ir daugelis liesų vyrų, jautė silpną apvalioms, putlioms moterims, juo labiau mergioms, nors pats buvo vedęs ir turėjo porėlę vaikų. Pamatęs mergiotę tarpdury, šūktelėjo:

— Eikš, Zita, eikš vaikeli, tu, atrodo, iš to krašto, na, iš tų miškų, važiuojam trečiadienį kartu.

— O ko? — naiviai paklausė Zita.

— Reikia. Nuvešiu, aplankysiu savo brangiuosius tėvelius.

— Kad neseniai buvau.

— Niekio, patikrinsim skundą ir įlėksim į tėvuko kiemą, baidydami vištas.

— Kas ką skundžia? — vėl paklausė Zita.

— Gūžė padavė jai laišką.

— Še, paskaityk, gal pažįsti?

Mergaitė užkėlė laišką ir savo nelabai gudria galvelė ūmai perprato, kokia bėda tykoja jos krikštamočią tetą Marcelę už tai, kad daržinę ir būdelę be leidimo pasistatė. Dabar Gūžė važiuos patikrinti... Reikia kuo greičiau tetai pranešti.

— Ne, nepažįstu, — purtė savo šviesias garbanas Zita. — Kokie septyni kilometrai nuo mūsų.

— Ką čia reiškia septyni kilometrai, švilpte nušvilpsim.

— Darbo turiu daug, ataskaitos visokios, nespėju.

— Gaila, — nusiiminė Gūžė, — dviese būtų smagiau.

Zita pasisukaliojo ir nuėjo į savo kambarį. Paėmusi, popieriaus lapą, ėmė rašyti laišką.

"Teta Marcelė, į Vykdomąjį Komitetą kažkas parašė skundą, kad jūs pasistatėte daržinę ir būdelę. O be leidimo dabar statyti negalima. Trečiadienį vyriausias architektas Gūžė — toks liesas ir pusplikis dilba — atvažiuos tikrinti. Pasiruoškite, nes kartais jis būna nieko, o kartais labai piktas. Pjaukit vištą ar gaidį, duokit išgerti, tik, Dieve gink, ne krūminės. Pavalgyt ir išgert jis mėgsta. Jei bus geros nuotaikos, tai kaip nors susišne — kėsit. Jūsų krikštaduktė Zita".

Parašiusi įdėjo voką, užklajavo ir nubėgo į paštą, esantį kitą gatvės pusėj. Laiškininkės jau buvo išėjusios, tad laišką paliko ant stalo, kur buvo dedamas Vanagų paštas. Rytoj gaus, dar spės ką nors sugalvoti, teta nepėsčia. Reikia ją gelbėti. Per atostogas visuomet tai medum, tai riešutais vaišina. Pernai, net skarelę padovanojo, tokią senovišką, labai gražią.

Bet atsitiko truputį kitaip. Vanagų laiškininkė — raišoji Julė — kitą dieną iš ryto pasijuto nesveikuojanti ir visai nevažiavo į rajoną. Tad Marcelė laišką gavo tik trečiadienį apie pietus. Gavo, perskaitė ir rankom skėste — lėjo: prapuoliau!

Ji iš karto suprato, kieno tai darbas. Vėlgvyvio Kai — myno Vėlgvyvio, šito pavyduolio. Kad jam ranka, skundą rašiusi, nudžiūtų... Taip tai taip, bet ką dabar daryti? Kaip vis dėlto palenkt į savo pusę tą architektą? Vištą ar gaidį, žinoma, papjaut galima, nors gaila pentinuotojo, o kaip gaila, šitoks gražuolis! Krūminę net parodyti baisu, ir Zita tą patį rašo. Tokiam konjakus arba šampanus duok, tada gal gal, nors irgi vargu — per stambi žuvis.

Atsisėdo Marcelė ant akmens trobos pasieny, ir didelis gaudumas ją apėmė: ak, lieps daržinę nugriaut, o šitiek vargta. Geriausia būtų, kad jis čia visai nepasirodytų, kad jo mašinos ratai atbuli sukstytų imtų ar į koki medį trenktųsi, kad jam smegenys susisuktų ar galą gautų kur Velniaraisty...

Tuo tarpu architektas Gūžė su šoferiu Zigmą jau buvo pusiaukelėj. Dešimt kilometrų plentu kaipmat nušvilpė. Ir vieškelis buvo geras, neseniai pažvyrutas, tad bematant pasiekė Dumšiškes. Nuo čia reikėjo siaurais, vingiuotais keliukais per miškus kapstyti iki pat Vanagų. Ir vos tik jie įsuko į vieną tokį keliuką, keisti dalykai ėmė dėtis: mašina taip į šonus susimėtė, kad Zigmą net sustojo. Apžiūrėjo priekinį tiltą, pasukaliojo vairą. Viskas lyg ir tvarkoj buvo. Tačiau, koki puskiometrį nuvažiavus, užpakalinę padangą nuleido.

/b.d./

5 psl.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A. A. (ALKOHOLICS ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.,
8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:
LEONUI G.: 366-2548 (NAMU), 489-5391 (DARBO)
JUOZUI S.: 631-6834; HENRIKUI N.: 277-7898;
DAINIUI L.: 768-9606; DONALDUI D.: 661-1733

Jony's Photo Studio

Portretai, Vedybos, Krikštynos,
Sukaktuvės mažamečiams,
Ivairios progos

T. LAURINAITIS
Tel.: 525-8971 2680 FRONTENAC ST MONTREAL, P. Q.

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA ANTRADIENĮ nuo 11.30 iki 12v. nakties

PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q. Tel.: 669-8834

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
13 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius	15 % už asm. paskolas
12 1/2 % už 1 m. term. indėlius	
12 % už 3 m. term. indėlius	
12 % už pensijų ir namų planą	14 % už mortgičius
13 % speciali taup. sąsk.	
10 1/4 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaids, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn.	13 1/4 %
Antradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	12 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 3 metų	12 %
Ketvirtadieniais 10-8	pensijų s-tą	12 %
Penktadieniais 10-8	taupomąją s-tą	10 1/4 %
Šeštadieniais 9-1	spec. taup. s-tą	13 %
Sekundadieniais 9.30-1	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	15 %
	mortgičius nuo	14 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaids (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

VEIKLŲ LIETUVIAI

FILATELISTAI

LITH IV-jį paroda įvyks balandžio mėn. 11-12 d., Toronto Lietuvių Filatelistų šeštadienį ir sekmadienį, D-jos sekr. K. KAMINSKĄ, Karaliaus Mindaugo Menėje. 25 Norma Cres., TORONTO, Lietuviai filatelista iš vi-

sur kviečiami užsiregistruoti iki kovo m. 10 d., pas balandžio mėn. 11-12 d., Toronto Lietuvių Filatelistų šeštadienį ir sekmadienį, D-jos sekr. K. KAMINSKĄ, Karaliaus Mindaugo Menėje. 25 Norma Cres., TORONTO, Ont. M6P 3G9, tel: 762-8496.

PAKARTOJAMA "FABIJOLĖ"

Ši religinė drama "Fabjola" originale, parašyta kun. J.H. Newman, vaizduoja pirmųjų krikščionių gyvenimą. Lietuviškai šį veikalą paruošė ir scenai pritaikė torontietis kun. B. Pacevičius. Jo pastangomis ši drama buvo vaidinta DP stovykloje, vėliau/prieš 20 m./Toronte ir praėjusiais metais net du kartus suvaidinta Toronto Prisikėlimo Parapijos vaidybos sambūrio Toronte. Dėl veikalo populiarumo, artistai pasirošę gastrolėms į kaimynines kolonijas. Pirmoji išvyka į Hamilton, Ont., numatyta netolimoje ateityje-KOVO 1 d., sekmadienį. Artistų sąstatai truputį pasikeitė, bet vaidinimas savo vertės nenustojo. Dekoracijos taip pat tos pačios, pieštos Ald. Totoraitienės. Kas jas matė—nedrįso net kritikuoti, nes bendrai visa scena labai maloniai nuteikia žiūrovus, nukelia juos atgal į Romos imperijos laikus ir nežiūrint į veikalo žiaurų turinį — krikščionių žudymo laikotarpį, šis vaidinimas patraukia daugiau žiūrovų, negu modernesnių-

jų laikų spektakliai.

Sakoma, kad vaidinimą matyti užtenka vieną kartą, bet teko nugirsti iš torontiečių, kad kai kurie pasiryžę nuvykti Hamiltonan, pamatyti vaidinimo antrą kartą, nes gerus atsiminimus paliko pirmieji pastatymai Toronte.

Šį veikalą pasiėmė paruošti pats kun. B. Pacevičius ir surinkęs kolektyvą virš 20 žmonių, tarp 13-82 m. amžiaus, sėkmingai pradėjo dirbti prieš porą metų. Bet vėliau perdavė režisūtei Juozui Jagėlai, kuris dirbęs ilgus metus teatruose-turi patyrimo. Jis nepagailėjo savo laiko nė kantrybės išvesti artistus per sunkias kliūtis, su kuriomis susiduriama netik vaidybos mene, bet ir kalbos apipavidalinime. Ypač daug energijos išleikta joje paruošiant tuos, kurie scenoje atsidūrė pirmą kartą ir jaunimą, kurie turi sunkumų ne tik judesiuose, bet ir lietuvių kalboje.

Daugiau informacijų — iki tame "NL" numeryje. Žiezūla

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS", JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK ! LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRINKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd. ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v. SKAMBINKIT : 487-5591

toronto

BALTŲ VETERANŲ LYGA

Baltic Veterans League in Canada š.m. sausio 24 d. paminėjo 15 metų veiklos sukaktį. Minėjimas įvyko Toronto mieste, Estų Namuose. Toronto Vlado Putvio kuopos šauliai ir šaulės atvyko anksčiau, norėdami gauti geresnę vietą prie stalų. Estai yra labai draugiški lietuviams ir iš anksto buvo rezervavę stalus geroje vietoje.

Baltiečių veteranų karinių organizacijų apsiungimo 15 metų veiklos sukakties paminėjimo proga, estai paminėjo ir savo — Estonian Veterans Association įsi-steigimo 18 metų sukaktį. Tokiu būdu estams teko didžioji darbo našta. Žinoma, jei ir liko iš minėjimo pelno, sau pasilaikė.

Minėjimą atidarius, grojant maršui, įvygiavo Baltiečių organizacijos suve-liavomis ir palyda. Lietu-vius atstovavo Toronto Vlado Putvio šauliai. Sugiedojus Kanados himną, vėliavos buvo sustatytos į stovus ir prasidėjo sveikinimai. Pirmas kalbėjo Estijos Generalinis konsulas J. Heinsoo estiškai vėliau angliškai. Po jo — Latvijos General. konsulas dr. Upenieks. Lietuvos General. konsulas Kanadai dr. J. Zmuidzinas, negalėdamas dalyvauti, atsiuntė sveikinimą raštu. Beto, kalbėjo E. Ozols — Baltiečių Karių Veteranų organizacijos pirm. ir vicep. St. Jokubaitis.

Visi kalbėtojai vertino Baltiečių karinių organizacijų apsiungimo reikšmę, nes bendromis jėgomis paruoštos rezoliucijos dėl Sovietų vykdomo genocido okupuotose Baltijos valstybėse, yra reikšmingesnės. Kiek ir kokioms valstybėms per tuos 15 metų yra pasiūsta rezoliucijų ir gauti į rezoliucijas atsakymai nėra įmanoma čia suminėti, bet jų yra daug. Nuorašai yra ne tik šios organizacijos Valdybos žinioje, bet jas turi ir saugo vienas šios organizacijos įsteigėjų — St. Jokubaitis.

Vlado Putvio Šaulių Kuopos pirm. St. Jokubaitis, Estijos Veteranų Karių organizacijos Valdybai įteikė po šaulišką ženklą. Estijos General. konsulas Kanadai savo tautybės veteranams už veiklumą 6 asmenis apdovanojo žymenimis. Oficialioji dalis buvo baigta grojant Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnais.

Atkreipiau dėmesį, kad estų visuomenė labai ger-

bia buvusius karius ir veiklesnius apdovanoja žymenimis. Beto, per jų karių veteranų šventes — minėjimus yra labai aukštos kainos už įėjimą bilietams, maistui ir įvairiems gėrimams. Net minkštų gėrimų butelis kainuoja \$1.50. Estai savanoriškai išpareigoję per karių-veteranų renginius mokėti už viską aukštas kainas, kad iš parengimo jie padarytų pelno savo veiklai.

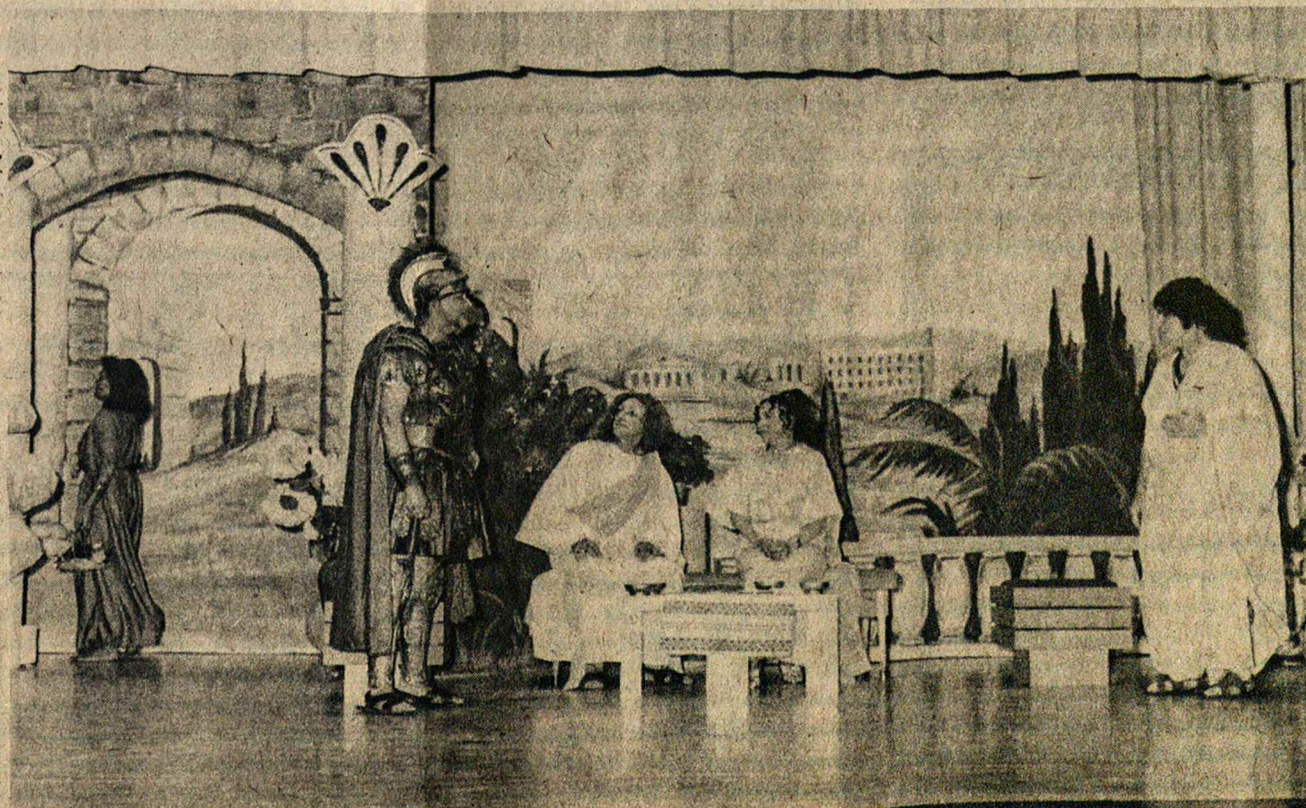
Tikras faktas, kad i Baltiečių Veteranų Karinių Organizacijų apsiungimą vietos valdžia daugiau kreipia dėmesį kaip į pavienius. Pavyzdžiui, —1972 metais šios organizacijos vienas iš steigėjų St. Jokubaitis, dalyvaujantis liberalų partijos veikloje, pakvietė tada Kanados užsienio reikalų ministrą M. Sharp ir atlydėjo į Prisikėlimo parapijos salę, kurioje buvo susirinkę visų tautybių atstovai, spaudos reporteriai ir vyko politiniai debatai. Į patiektus klausimus ministras atsakinėjo. Svarbu buvo išgirsti iš ministerio, kad Kanada nepripažįsta Sovietų okupacijos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Kai iškilo klausimas dėl Kanados Vyriausybės pagalbos Baltijos valstybių bylai, ministras pareiškė, kad Kanados vyriausybė tą klausimą karts nuo karto prisimena, tačiau pareiškė ir kad daug reiškie vieši protestai. Patarė, kad savo nusiskundimus, pasiūlymus Kanados baltiečiai nukreiptų į parlamento užsienio reikalų komisiją.

Mes pabėgėliai nuo sovietinio žiauriojo komunizmo, Kanadoje turime pilną žodžio, spaudos ir demonstracijų laisvę prieš Lietuvos — okupantą — Sovietus. Sovietai nekreipia dėmesio, kad mes uždaroje salėje, privačiuose pobūviuose kalbame prieš juos. Jie kreipia dėmesį į viešas demonstracijas, straipsnius gyvenamųjų kraštų spaudoje.

Atėjo laikas ir jaunimui ir senimui kartu ruošti demonstracijas prieš Lietuvos okupantą, Sovietus. Atėjo laikas nevien lietuviams, bet kartu su visais Sovietų okupuotais kraštais išeiti demonstruoti ir reikalauti Sovietų pavergtiems broliams ir sesėms laisvės! To reikalauja ir pavergti mūsų sanbroliai ir nuo tos pareigos nė vienas lietuvis nėra atpalaiduotas.

J. Šarapnickas

Scena iš "Fabjolės", 1980 m. Toronte: iš l. kairės — L. Mačionienė — Afra, Vyt. Taseckas — karininkas Sebastijanas, Eug. Abromaitis — Prokulas, patricijus, O. Taseckienė — Fabjola, patricija, P. Jurėnas — Fulvijus, valdininkas. Dekoracijos Ald. Totoraitienės

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROSIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, S.D.

1551 Bloor St. W. Visais kelionių reikalais
TORONTO, ONTARIO, bet kur pasaulyje skambinti:
M6P 1A5 tel. 533-3531

Simon's Travel Service

kviečia keliauti kartu!

KELIONĖS I LIETUVĄ

1981 metais

13 dienų su giminėm

VILNIUS-RYGA —	balandžio 30 —	gegužės 14
VILNIUS-RYGA —	gegužės 14 —	gegužės 28
VILNIUS-RYGA —	gegužės 28 —	birželio 11
VILNIUS-RYGA —	birželio 11 —	birželio 25
VILNIUS-RYGA —	liepos 9 —	liepos 23
VILNIUS-RYGA —	liepos 23 —	rugpjūčio 6
VILNIUS-RYGA —	rugpjūčio 6 —	rugpjūčio 20
VILNIUS-RYGA —	rugpjūčio 20 —	rugsėjo 3
VILNIUS-RYGA —	rugsėjo 3 —	rugsėjo 17
VILNIUS-RYGA —	gruodžio 21 —	sausio 4

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus išskatimams vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageidaujama maršrutą bei datą. Smulkesnių informacijų teiraukis:

tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

ŠALPOS VAKARONĖ TORONTE

Š.m. sausio 11 d., Toronto Lietuvių Kat. Moterų D-ją, Prisikėlimo Parapijoje su-ruošė naują parengimą, iki dabar nepraktikuotą taktiką lėšoms sukelti ir pavadino jį Šalpos Vakarone. Iš tikrųjų, pavadinimas nevisai atitiko renginio tikslui, nes buvo sekmadienio popietė, o gautas pelnas — skirtas Lietuvos

kalinių šeimoms šelpti, bei patiems kaliniams, jiems prieinamais keliais.

Šis parengimas priminė Sibirian ištremtųjų minėjimą, nes kun. Pugevičiaus žodis ir malda už kalinius bei B. Pukelevičiūtės kūryba, pritaikyta tai progai ir jos teatrališkai perskaityta, nekartą pravirkdė klausytojus.

Prisikėlimo Parapijos Moterys tą vakaronę paruošė tik mėginimui, bet pasi-sekimas — nepaprastas. Salė prisipildė iki pat durų apie 500/. Prie visa to VOLUNGĖS vienetas atliko pritaikintą dainų pynę — meninę programą.

Po šio pavykusio parengimo ir kitų parapijų moterys susirūpino aktyviai prisidėti prie kalinių šelpimo, nes daugelis turi ar turėjo savo šeimose kalinių Sibire ar kitur, o kiti gi — jau atkalbėję bausmes, atvyko šion Atlanto pusėn ir taip pat pasiryžę pagelbėti likimo draugams.

Tokiomis mintimis vadovaujantis, Toronto visų trijų parapijų moterys sutarė bendrai paruošti dar vieną panašią popietę Toronto Lietuvių Namų salėje, kovo mėn., tam pačiam tikslui. Data ir programa bus paskelbta vėliau.

Rengėjams reikia tik palinkėti sėkmės šią antrąją popietę dar tobuliau paruošti. Alijošiuotė

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
— įsikūręs nuosavose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East
L8M 1L6
telefonas 544-7125

sukaupęs virš 15 mil. dol. kapitalą
kviečia
visus lietuvius pasinaudoti teikiama patarnavimais.

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%	nekiln. turto pask. 14-15%
santapus 11 1/2%	asmenines paskolas 16%
term. depozitus 1 m. 12%	
term. depozitus 3 m. 12%	
reg. pensijų fondo 10%	

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

PO KALĖDŲ EGLUTĖS PROGRAMOS - HAMILTON'O VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKINIAI, MOKYTOJAI IR SVEČIAI VAISIŅASI.

Nuotr.: J. Miltenio

st. catharines

VISI RUČIAISI VASARIO 16 D. MINĖJIMUI. ST. CATHARINES LIETUVIAI TURI DIDELĮ DRAUGĄ - R. ADAMS - ST. CATHARINES MIESTO BURMISTRĄ, KURIS VISADA ŠIĄ MŪSŲ ŠVENTĘ GERBIA IR REMIA. IR KIEKVIENAS LIETUVIS TEGUL PALAIKO SAVO ATŠILANKYMU MŪSŲ METINĮ MINĖJIMĄ.

VISUOTINIS KLB-ĖS APYLINKĖS SUSIRINKIMAS
Praeito gruodžio mėn. pradžioje įvykęs visuotinis susirinkimas pavedė Adolfui Šetikui pasirinkti sau tinkamus žmones ir sudaryti B-ės Valdybą.

Valdyba sudaryta sekančios sudėties: A. Šetikas, pirmininkas; P. Balsas - vice-pirmininkas, A. Alonderienė - sekretorė, P. Šukys - išdėtininkas ir J. Dervaitis - Fondų reikalams.

Geros sėkmės Valdybai ir jos pirmininkui, turinčiam nemažą patyrimą.

Amerikoje, Rochesteryje sausio 16 d. lietuvių kolonija pasigedo žino iš lietuvių sklindėjų, kultūros darbuotojo - Savanorio Kūdrė, gusaro, viršilos Zigmanto Arlauskio. Mirė Rochesteryje ir palaidotas Šv. Jono kapinėse, Mississauga, Ont. Jis atvyko į Ameriką 1949 m. ir gavo darbą foto aparatų fabrike "KODAK", įsijungė į lietuvišką veiklą, studijas ir Parapijos chorą ir ramovėnus.

A. a. Z. Arlauskas gimė 1902 m. rugpjūčio 15 d. Paviliotės km. Židikų valsčiuje, Mažeikių apskr. Dalį savo gyvenimo praleido kariuomenėje, Gusarų pulke virš tarnybiniu. Tėveliai buvo dideli ūkininkai, turėjo skaitlingą šeimą: 15 vaikų, kurių 6 mirė, o 9 užaugo. Dar gyvi paminėtini Boleslovas 91 m., Juozas 89 m. savanoris (Lenkijoje), Alfonsas 87 m. savanoris, sesuo Stanislava 83 m. jauniausias - kun. Klemenas 70 metų.

Mano pažintis su Zigmantu buvo 1945 metais gegužės 6 d.

Pasibaigus karui, vieni pateko į belaisvę, kiti blaškėsi po apylinkes Vokietijoje ieškodami prieglobsčio, pažįstamų, giminių, ar savo artimiausių. Trankydami po apylinkes sužinojau, kad Lubeke steigiamą lietuvių stovyklą, užsukau į ją, gyvenęs porą savaitę ant arklidės lubų, ir nei pažįstamų, nei savųjų neradęs, išvažiavau. Pasiekęs Bavarijos miestą Mitterteich ir pasiteiravęs, kad yra kelios šeimos lietuvių, užėjau. Žiūriu - net nustebau: radau porą šeimų iš mano kaimo, tai Mykolas ir Balys Zakarauskai. Labai apsidžiaugiau ir prisistatęs stovyklos komendantui inž. Jonui Gruzinskiui, buvau priimtas. Čia susipažinau ir su Z. Arlausku, jo žmona Kaziūne ir dvejomis jų dukrelėmis Irute ir Aldona.

Toje stovykloje neilgai teko gyventi, 1946 m. perkėlė už 20 km. į Tichinroit ir apgyvendino mokykloje. Čia aš ir Arlauskai taikėmės, kad kambariai būtų viens nuo ki-

SKAUTAMS REMTI KOMITETAS Kviečia VISUS
ATŠILANKYTI į
tradicinį HAMILTONO
KAUKIŲ BALIŲ
Jaunimo Centro salėje
VASARIO 28 d. 7.30 v.v.

- Vertingos premijos geriausioms kaukėms
- Baras, • Užkandžiai • Laimės staliukai • Loterija
- Gros "NEW DIMENSION" orkestras

Įėjimas: \$ 4. STUDENTAMS: \$ 2.

HAMILTONO SKAUTAI
ENERGINGI

Po labai gražiai parengtų Kūčių 1980 m., Hamiltono lietuvių skautai -ės yra jau susiplanavę ir dirbavimai eilei parengimų.

Naujuosius Metus pradėjo su čiuožimo iškyla.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės proga bus iškilminga sueiga-laužas vasario 22 d.

Vasario 28 d. - Kaukių balius /žiūr. skelbimą/.

Kovo 8 d. - Kaziuko Mugė Jaunimo Centre.

Jie tikrai nesnaudžia!

to netoli. Tuoju organizavome chorelį ir vaidinimo grupę. Čia vėl abu dainavom ir vaidinom. Prisimenu, kartą šokom jaučių šokius. Lektorius buvo Juozas Vaseris, gyvenęs Toronte.

Vėl kėlė mūsų stovyklą už 30 km. į Weideno miestą, 1947 m. Oberfals Hammarweg stovyklon. Čia jau radosm daugiau lietuvių, tai ir prasidėjo dar gyvenis veikimas. Buvo lietuvių pradžios mokykla, gimnazija ir kitos lietuviškos institucijos. Ir vėl su Zigmantu kartu sueidavom ir dalinomės mintimis. Hammarweg stovykloje man neilgai teko gyventi, nes įsteigiamą sargybą 2-ą kuopą. Tad su Zigmantu jau rečiau sueidavom. Tarnaudamas kuopoje užsirašiau emigruoti į Kanadą, ir 1949 m. ankstybą pavasarį išvykau į pereinamąją stovyklą. Žiūriu - ir Arlauskai čia: jie važiuoja į Ameriką, o aš į Kanadą. Kadangi jie turėjo adresą pas ką jie važiuoja, ir man ji davė. Atvažiavęs į Kanadą ir gavęs darbą, parašiau laišką. Zigmantas atraišo sakydamas: "Petrai, juk

Mūsų Kredito Unijos nariui
A + A
KAZIMIERUI VADIŠIUI
mirus, jo žmonai ONAI, dukrai mūsų Kredito Unijos tarnautojai Nijolei BAGDŽIŪNIENEI bei visiems giminiams ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia -
MONTREALIO LIETUVIŲ, KREDITO UNIJOS "LITO" VALDYBA,
KOMISIJOS IR TARNAUTOJAI

sudbury

NAUJA KLB SUDBURY A-KĖS VALDYBA

Naujai išrinkta KLB Sudbury A-kės Valdyba RENGIA VASARIO 16 d. MINĖJIMĄ u-

krainiečių salėje, 130 Frood Road VASARIO 21 d.

Valdybą sudaro: J. Bataitis - pirm-kas, P. Venskus - vice-p-kas, E. Šviežikienė - išdininkė, J. Martišius - paren-gimų vadovas, M. Venskienė - sekretorė.

čia mes viens nuo kito netoli esam, tik apie 100 mylių, tai ir vėl greitu laiku sueisime". Taip atsinaujino draugystė ir Kanadoje.

Kai Zigmantas su choru važinėdavo po lietuviškas kolonijas, tai dažnai tekdamas ir susitikti, kelis sykų buvo ir pas mus. Turėdamas 74 metus buvo atvažiavęs į mūsų lietuvių parengimą St. Catharines. Bet jau buvo paskutinis asmeniškasis pasimatymas. Po to, tik laiškais, nes 1977 m. išvažiavau į Toronto General ligoninę operacijai, ir daugiau reikalų reikėjo turėti su gydytojais.

Prieš du metus Zigmantas prašė jį aplankyti, bet deja, žiemos laiką aplankyti negalėjau.

Apie priežastį jam parašiau. Jis apgailestaudamas atsiuntė keletą nuotraukų, kur St. Catharines buvom nusifotografavę.

Klausydamas lietuvišką radio sausio 18 d. nugirdau: mirė Rochesteryje Zigmantas Arlauskas. Sustojau taipilgai, net virš 78 metus širdis plūkusi, ir užmerkė akis amžinai.

Mielas Zigmaiti, pasirinkai amžiną buveinę Kanadoje, ir lietuviškas kapines, tik 80 km. nuo mūsų. Tad lankydamas kapines, aplankysiu ir Tavo kapą.

Mielas Kary, Zigmaiti, il-sėkis ramybėje.

P. Polgrimas

montreal

J. Rymantas

PAVASARIS KALNUOSE

Kalnuose pavasaris ateina.

Kalnuose žibuoklės tuoj žydės, Jaučiu kaip vėjas glosto veidą mano, C širdyje - gili žiema tebėr.

C pūskit, vėjai, vakariniai
Ir saule, mūsų žemę šildyk!

Tegul visi ledai ištirpsta kalnuose
Ir mano sieloje pavasaris tebūna.

Tuomet, rankas ištiesiu Tau, pavargusias nuo darbo
Minėsiu vasaras šiltas, vingiuotus takelius laukuos...
C tu, žodžius sakysi man, dar niekad negirdėtus,
Sakysi - jau pavasaris kalnuos.

Ir vakarais tyliais, kai saulė leis

Ir medžiai ties šešėlius savo ilgus,

Niūniuosiu dainą tau, Tavęs taip pasiilgęs,

Ir posmuos melodinguos kartosiu brangų Tavo vard:
Bet kaip pasieksiu aš Tave, Tu taip toli, toli už marių,
Visų apleista, ir priešio sutrypta!

Tiek daug žmonių nežino net nė Tavo vardo,

C vardas tas - didvyrių žemė Lietuvai!

Montreal, Que

LIETUVIŲ AKADEMINIO SAMBŪRIO MONTREALYJE VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖS PREMĖJOS ĮTEIKIMO METŲ, 1980 m. JURY NARIAI: J. V. Danys, Sambūrio P-kė Silvija Puečaitienė, premiją laimėjęs poetas Henrikas Nagys, dr. IlGražytė-Maziliauskienė, R. Luko - šėvičiūtė ir A. Staškevičius, aptarę premijuotąją knygą, PRISIJAUKINSIU SAKALĄ.

Nuotr.: L. Giriūno

125¢ kelnes pristatant ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

7661-A-CENTRALE
50 AVENUE, LaSalle 365-7146
495-90 AVENUE,
centr. BAYNE, LaSalle 365-1143
2955 ALLARD,
Ville Imard 766-2667

Dino's

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarės ir darbe atliktos juma gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbe atlieka apšilimą ir pereinamomis kainomis. Šaukite kel nurodę stogas blogas ar kai apstogę naujus -

364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd.
Chateaugay
Tel: 694-4763

5784 Verdun Av
Verdun, Que.
Tel: 767-0956

MODERNIOS KOPLYČIOS

VIETOJE GĖLIŲ, AUKOJO TAUTOS FONDUI:

Mirus a.a. Juozui GAB - RUSEVIČIUI, gėlių vietoje, velionio atminimui aukojo Tautos Fondui: \$20, -D. ir J. Mozūraičiai; po \$ 10, -J. ir J. Žitkai, K. Toliušis, E. ir G. Alinauskai, S. ir J. Skučai ir du nepasirašę asmenys. Nuoširdi užuojauta artimiesiems.

L. Girinis,
T. F. ATSTOVYBĖ
MONTREALYJE

PATIKSLINIMAS
Š. m. "NL" 3 nr. RŪTOS Klubui Valdybos padėkoje už Klubui dovanotas knygas yra paminėta ir mano pavardė. Pranešu, kad knygas dovanavo A. Andriušienė ir O. Vileniškienė. Aš jas tik perdaviau. J. Adomaitis

• **MONTREALIO MERGAIČIŲ CHORAS** savo krikštynų koncertą ruošia š. m. GEGUŽĖS mėn. 9 d., AV Parapijos salėje. Vėliau bus paskelbta daugiau informacijų.

Malonu, kad atsiranda jaunų naujų dainos mylėtojų!

MONTREALIS MINI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO SUKAKTĮ
Primename, kad VASARIO 16 d., 3 val. p.p. VERDUN CATHOLIC HIGH SCHOOL Auditorijoje 6100 CHAMP - LAIN Blvd. minėsime mūsų Vasario 16-ąją! Atvykime visi!

• Kun. kleb. J. KUBILIUS, gydytojų patariamasis, išvyko atostogų vienam mėnesiui į Arizoną.

Visais reikalais kreiptis į Tėv. J. Aranauką ir į Tėv. St. Kulbį.

• **LATVAITIS** Andrius išleido žmoną Lidią su dukra Irena Leinhos ir jos dviem vaikais atostogų į Floridą. Pats pasiliko priežiūrėti namus ir tvarkyti reikalus.

• **ADOMONIAI**, Jonas ir Janina praleido gražias atostogas Meksikoje.

MIRUSIEJI:

• **PTAŠINSKAS** Albinas staigiai mirė. Liko žmona ir du sūnūs, Algis ir Vytas.

• **KLISEVIČIENĖ** Petronėlė, 90 m. amžiaus sulaukusi, mirė. Paliko liūdintys jos vaikai - 3 dukterys ir sūnus.

• **VANAGAITĖ** Aldona mirė. Paliko brolių Joną su šeima. Užuojauta artimiesiems.

LIBERALAI ŠAUKIA SUSIRINKIMĄ LASALLE

Quebec'o Liberalų Partija šaukia susirinkimą vasario 15 d. nuo 9 v.r. - 5 v.p.p. André Laurendeau Polyvalente mokykloje, 1111 La Pierre street, LaSalle. Nariai ir visi kiti kviečiami atvykti. Bus diskutuojama pagrindinė ateinančių rinkimų tema: "Liberalioji visuomenė ateityje". Dalyvaus ir Claud RYAN. Įėjimas \$ 5.

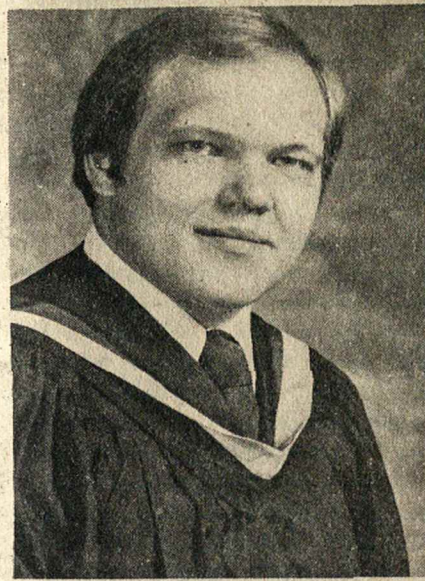
Sofija STANKEVIČIŪTĖ, duktė Aloyzo Stankevičiaus - Stanke, buvo išrinkta MONTREALIO OLIMPINIAME STADIJONE MISS HOCKEY 1981. Nuotr.: Syd Torkin

MŪSŲ PROFESIONALAI:

• **MOZŪRAITIS** EDVARDAS, Domicelės ir Juozo Mozūraičių sūnus, baigė Guelph Universitetą, Agronomijos fakultetą, BSc laipsniu.

Edvardas buvo pakviestas dirbti toliau U-te Žemės Resursų Laboratorijoje. Jis yra Direktorius - Asistentas, dirba su keliais pagelbininkais. Lanko ir toliau specialius kursus, yra parašęs dvi studijas, rengia seminarus, buvo pakviestas paskaitai Toronte ir Sudbury.

Sveikiname!

Agr. Edvardas MOZŪRAITIS

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIU IR SENIAUSIU KALBŲ - LIETUVIŠKAI

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1981

IŠVYKIMO DATOS:

GEGUŽĖS 21, BIRŽELIO 18, LIEPOS 9, O 14 RUGPIŪČIO 6 ir RUGSĖJO 10 d.

14 DIENŲ SU VISU IŠLAIKYMU IR APRODYMU

- VILNIAUS -
- MASKVOS -
- LENINGRADO -

TAIPGI, MES PARUOŠIAME REIKALINGUS DOKUMENTUS ATSIKVIESTI VIZITUI JŲŠŲ GIMINIS Į LIETUVOS Į ŠI KRĄSTĄ - KANADĄ.

KELIONĖ Į MIAMI TIK \$ 169. LĖKTUVŲ

Rašyti angliškai:

ADRIA TRAVEL SERVICE

(ADRIA VOYAGE INC.)

4159 St. Lawrence Blvd.,
MONTREAL, P.Q. H2W 1Y7

Tel: (514) 844-5292
ir 844-5662

Bernec
Fleuriste (63) Ltée

GĖLININKAS
MALONIAI, GREITAI IR PATYRUSIAI PATARNAUJA LYGIOMIS PROGOMIS LIETUVIŠKAI GERAI ŽINOMAS SPECIALISTAS.
285 - 2e AVENUE, LASALLE QUE. H8P 2G7 **365-0511**

PARDAVIMUI

Gerame stovyje elektriniai pečiai firmų - Moffat ir Westinghouse
Tel: 721-4606

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kita lietuviška medžiaga.
P. ADAMONIS
722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einomąsios s-tos	6%	Asmeninės nuo	15,75%
Taupomąsios s-tos	11%	Nekiln. turto nuo	15,5%
Pensijų planas	12,5%	Čekių kredito	18%
Term. ind. 1 m.	12,5%	Investicines nuo	16,25%

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; šeštadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakara ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakara.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTA DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas -

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdelsiuojau
• Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

TEL: 288-9646

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal
Tel. 273-9181 Namų; 737-0844

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus: 482-3460
Res: 366-7041

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

* NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
* NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠMĖTINIU JUMS, PASITARNAUS-
* UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Menageriu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel. 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 866-2063 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245.

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142